

Деяния на апостолите

12 библейски изучавания за малки групи
с бележки за водещия

Български християнски
студентски съюз

2019

Съдържание

Въведение: За книгата.....5
1 глава - Деяния 1:1-11 и Лука 24:47-49.....9
2 глава - Деяния 1:12-14; 2:1-47.....14
3 глава - Деяния 3:1-26; 4:1-4.....20
4 глава - Деяния 4:5-31.....26
4-5 глави - Деяния 4:32-5:11.....33
5 глава - Деяния 4:29-31 и 5:12-42.....39
6 глава (I част) - Деяния 6:1-7.....49
6 глава (II част) - Деяния 6:8-15.....55
7 глава: Деяния 7:1-60.....60
8 глава (I част) - Деяния 8:1-25.....67
8 глава (II част) - Деяния 8:26-40.....73
9 глава - Деяния 9:1-19.....82

Въведение

За книгата

Христос е целта,
Църквата е средството,
а Духът е силата.

Автор:

Деяния на апостолите е едно историческо повествование, в което е описно началото на новозаветната Църква и влиянието, което тя оказва на целия свят, чрез силата и помазанието на Святия Дух, Когото Исус им обеща и изпрати. Книгата е анонимна, но има силни аргументи в полза на това, че авторът ѝ е Лука.

1. Уникалните и изненадващи пасажи с местоимението „ние“ (*16:10-17* при второто мисионерско пътуване към Филипи; *20:5-15; 21:1-18* в края на третото мисионерско пътуване и *27:1-28:16*, когато Павел е изпратен като затворник в Рим) категорично говорят за авторството на Лука.
2. Връзката между третото евангелие и книгата Деяния на апостолите е очевидна при съпоставка на *Лука 1:1-4* и *Деяния 1:1-2*.
3. Единодушно ранните църковни отци възприемат именно Лука като автор.

- Мураториевият фрагмент (ок. 180-200 г. сл. Хр.) от Рим съдържа препратка, че книгата е *„съставена от лекаря Лука“*.
- В съчиненията на Ириней Лионски. (130-200 г. сл. Хр.)
- В съчиненията на Климент Александрийски (156-215 г. сл. Хр.)
- В съчиненията на Тертулиан (160-200 г. сл. Хр.)
- В съчиненията на Ориген (185-254 г. сл. Хр.)

Датиране

Докато датата на написването на повечето новозаветни книги няма някакво особено значение, датата на написването на Деянията на апостолите е особено важна, тъй като тя е книга за историята на Църквата, и при това първата такава. За времето на написването на Деянията са предложени три дати, при две от които авторството на Лука се приема, а при едната се отхвърля:

1. Датата от втори век изключва авторството на Лука, тъй като той едва ли е живял по-късно от 80 или 85 год. сл. Хр. И макар някои (либерални) автори да смятат, че авторът е използвал Йосифовата Antiquities (написана около 93 год. сл. Хр.), паралелите, които те правят относно Тевда (*Деян. 5:36*), не съвпадат, а приликите изобщо не са толкова големи.

2. Според едно общо поддържано мнение Лука е написал Евангелието и Деянията някъде в периода между 70 и 80 година. Това означава, че Лука е могъл да използва данни от Евангелието на Марко в своето Евангелие (вероятно от около 60-те години).

3. Според третото предположение Лука е завършил написването на Деянията скоро след събитията, с които завършва самата книга - по време на първото затваряне на Павел в Рим. Възможно е Лука да е възнамерявал да напише една трета книга и затова да не е споменал разрушителните събития (за християните) от 63 и 70 год. сл. Хр. Пропускането и на следните по-важни събития също предполага една по-ранна дата: Жестокото преследване на християните от Нерон в Италия след изгарянето на Рим (64 год.), Войната между евреите и Рим (66-70 год.), мъченичеството на Петър и Павел (късните 60 год.) и най-мъчителното събитие за евреите и еврейските християни - разрушението на Йерусалим. Най-вероятно Лука е написал Деянията, докато Павел е бил в затвора В Рим - около 62 или 63 год. сл. Хр.

Цел на написване

1. Една от целите на книгата Деяния е да документира бързото разрастване на последователите на Исус от движение с еврейски корени към глобално служение; от заключената горна стаичка до двореца на самия император.
2. Книгата Деяния на апостолите очевидно е свързана с многобройните погрешни разбирания, които са битували по онова време относно смъртта на Исус заради предателство. Очевидно Лука пише до езичници читатели *(въпросният Теофил дори може да е римски високопоставен служител)*. Той цитира речи на Петър, на Стефан и на Павел, за да онагледи кроежите на юдеите и да подчертае положителното отношение на римските власти спрямо християнската вяра. По този начин той иска да убеди римляните, че нямат повод да се притесняват от движението на Исусовите последователи.
    - Речи на водещи християни
        - на Петър: *2:14-40; 3:12-26; 4:8-12; 10:34-43*
        - на Стефан: *7:1-53*
        - на Павел: *13:10-42; 17:22-31; 20:17-25; 21:40-22:21; 23:1-6; 24:10-21; 26:1-29*
    - Контакти с представители на римската власт

      а. Понтий Пилат: *Лука 23:13-25*

b. Сергий Павел: *Деяния 13:7,12*

c. градските управници във Филипи: *Деяния 16:35-40*

d. Галион: *Деяния 18:12-17*

e. управителите на Ефес: *Деяния 19:23-41 (и особено 31 ст.)*

f. Клавдий Лисий: *Деяния 23:29*

g. Феликс: *Деяния 24 гл.*

h. Порций Фест: *Деяния 24 гл.*

i. Агрипа II: *Деяния 26 гл. (и особено 32 ст.)*

j. Поплий: *Деяния 28:7-10*

- Ако съпоставим проповедите на Петър с тези на Павел, неизменно ще стигнем до извода, че Павел не е бил иноватор, а по-скоро верен прогласител на апостолските евангелски истини. Ако изобщо някой от тях имитира другия, това е по-скоро в обратна посока (вж. *I Петър*, където апостол Петър заимства фрази и думи от Павел). Керигмата е единна.

3. Лука не само защитава християнската вяра пред римските власти, но и също така защитава Павел пред езическата църква. Павел многократно понася критики било от юдейски групи (като например юдаизаторите при галатяните или „свръх апостолите" във *II Коринтяни 10-13 гл.*), било от елинистични групи (като гностиците сред колосяните и ефесяните). Лука подчертава колко вярно и правилно е учението на Павел, като последователно разкрива неговото сърце и неговото богословие чрез пътуванията и проповедите му.

4. Въпреки че Деяния не е замислена като доктринална книга, тя все пак представя пред нас някои основни елементи от ранните проповеди на апостолите, които Чарлз Х. Дод нарича **„керигма" (т.е. същностните истини за фигурата на Исус).** Това е безценен източник на информация какво са мислели онези първи християни по отношение на най-основните елементи на Евангелието във връзка със смъртта и възкресението на Исус.

5. В своя коментар върху книгата Деяния на апостолите Франк Стаг (Frank Stagg, The Book of Acts, the Early Struggle for an Unhindered Gospel) посочва, че според него намерението на автора е най-вече да очертае движението на посланието за Исус (Евангелието) от строго националистически настроения юдаизъм към универсална вест за всички хора. Коментарът на Стаг се концентрира преди всичко върху целта на Лука за написване. Самият автор предпочита да концентрира вниманието си върху израза *„без никой да му забранява" (28:31)* като доста необичаен завършек за книга. Според него именно тук е разковничето за акцента на Лука – че благовестието за Христос някак си съумява да преодолява абсолютно всяка граница.

6. Интересно е обаче как някои изследователи *(като например Ханс Концелман)* отбелязват, че Лука целенасочено преориентира напрегнатите есхатологични очаквания на ранните вярващи от Първи век към по-умерено и търпеливо служение в очакване на една по-късна Parousia. Царството на Бога е тук, в сила, сега. То очевидно променя живота на

хората. Така основният фокус се насочва върху Църквата, която функционира тук и сега, а не толкова върху есхатологичната надежда.

7. Друга възможна цел за написване на книгата Деяния може да се открие в съпоставка с *Римляни 9-11* глави. Защо юдеите отхвърлят юдейския Месия, а Църквата става предимно езическа по състав? На няколко места в книгата Деяния ясно се провъзгласява глобалната природа на Благата вест. Исус изпраща последователите Си по целия свят (вж. *1:8*). Юдеите Го отхвърлят, но пък езичниците откликват на поканата Му. Така Неговото послание достига чак до Рим.

8. По отношение на целта на книгата съм склонен да се съглася с Ф. Ф. Брюс *(F. F. Bruce, New International Commentary, p. 18),* че след като Лука и Деяния първоначално може би са представлявали един общ том, тогава предговорът към първата книга (*Лука 1:1-4*) всъщност следва да се приема за въведение и към двете. Макар и да не е бил очевидец на всички описани събития, Лука внимателно ги изследва и педантично ги подрежда в своя собствена историкографска, литературна и богословска схема. Следователно, както в евангелието, така и в повествованието на Деяния авторът се стреми да покаже историческата действителност и богословската достоверност (*вж. Лука 1:4*), както на Исус, така и на Църквата. Възможно е основният фокус на Деяния да е темата за изпълнението („*без някой да му забранява*“ – последните думи на книгата в *28:31*). Тази тема се подчертава от употребата на няколко ключови думи и изрази *(вж. Walter L. Liefeld, Interpreting the Book of Acts, pp. 23-24*). Евангелието не е някакъв остатъчен ефект, нито План Б, нито нещо новоизмислено. То винаги е представлявало Божият предопределен план за спасение на света (*вж. Деяния 2:23; 3:18; 4:28; 13:29*).

1 глава

Деяния 1:1-11 и Лука 24:47-49

Въведение:

В началото ще започнем с една игра, в която ще има въпроси от Библията, на които трябва да отговорите.

1. Кой е града, в който учениците изоставят Исус?
    - Йерусалим
2. Кой човек е написал най-голямата част по обем от Новия Завет?
    - *Всички текстове, които Лука е написал са повече от тези на апостол Павел, който е написал тринадесет писма (послания). Евангелието на Лука и Деяния на апостолите.*
3. Кои са основните части, от които е съставена скинията?
    - *Външен двор, Светилище и Светая Светих*
4. Какво означават следните имена на Бога?
    - *Яхве М'Кадеш – Господ, който ни освещава (Левит 20:8)*
    - *Яхве Циджену – Господ наша правда (Еремия 33:16)*
    - *Яхве Саваот – Господ на войнствата (Исая 1-24)*
5. От коя област на Израел са 11 от учениците на Христос?
    - Галилея (само Юда е от Юдея)

- Въпросите, на които отговорихте до сега са свързани с изучаването, което предстои да имаме. Това е началото на Църквата. Христос отправя последните Си думи и указания към учениците Си, докато е тук на земята, след което Той се възнася. Ще изучаваме първа глава, но само до 11-ти стих. Тези единадесет стиха са основата на цялата книга. В тях се съдържат общата мисия, план и цел на Църквата. Това е началото на една нова епоха, в която Христос дава началото на Църквата.

- Индивидуално време с текста 5-10 мин.

Дискусия:

1. Кои са главните теми, засегнати в този пасаж?
2. Какво знаем за личността и характера на Лука?
   - Какво разкриват следните стихове за евангелист Лука: *Колосяни 4:10-14, Филимон 24 ст. и II Тимотей 4:11?*
3. Какво ни разкрива текста за личността на Исус?
4. Защо в продължение на 40 дни Исус се явява на учениците Си и им говори за Божието Царство? *(стих 3)*
5. С коя случка от Стария завет можем да сравним тези четиридесет дни, които Исус прекарва с учениците Си?
6. Каква е разликата между Скинията и Храма?
   - Каква е аналогията между Скинията в Стария завет и Църквата днес?
7. Защо Исус казва на учениците да чакат точно в град Йерусалим? *(стих 4-5)*
8. Какво разкриват 6 и 7 стих за учениците?
9. В какво се изразява приемането на сила? *(стих 8)*
10. Какво означава да бъдем свидетели за Бога?

Заключение и обобщение

„И като каза това и те Го гледаха, Той се възнесе и облак Го подхвана и скри от погледа им. И като се взираха към небето, когато се възнасяше, ето, двама мъже в бели дрехи застанаха до тях и казаха: Галилеяни, защо стоите и гледате към небето? Този Исус, Който се възнесе от вас на небето, ще дойде така, както Го видяхте да отива на небето.“ (стих 9-11)

1. Защо Исус след възкресението се явява предимно на учениците Си?

Бележки за водещия:

Въпрос 1: Този пасаж от Деяния на апостилите е увод в цялата книга и той обяснява всичко, което има да стане. Цялата книга е основана на тези единадесет стиха. Разглеждайки текста, виждаме как се открояват няколко теми: началото на Църквата, Изливането на Святия Дух и изпълването със сила, как да бъдем ученици на Христос, както и Второто Му идване.

Въпрос 2: Кое би накарало учениците да наричат Лука, *„нашият възлюбен брат”*? Каква е причината някой да бъде наричан по такъв начин? – *Филимон 24-ти стих, Колосяни 4:10-14, Филимон 24 ст.* и *II Тимотей 4:11*. Лука като лекар с езически произход се споменава като спътник на Павел в *Колосяни 4:10-14, Филимон 24 ст.* и *II Тимотей 4:11*. Лука е единственият езичник, който пише текстове в Новия завет. Тези текстове и самата книга Деяния на апостолите описват и свидетелстват за личността и характера на Лука.

Той е:

1. Верен в изпитанията;
2. Жертвоготовен;
3. Ревностен за вярата;

4. Благовестител;
5. Образован човек и лекар;
6. Постоянен;
7. Сърце на слуга;
8. Верен приятел – *II Тимотей 4:11;*
9. Историк и географ.

Въпрос 3: Исус е надежда за всеки, който вярва. В този текст Исус е изобразен като:

- Възкръсналия Спасител;
- Той дава надежда на учениците;
- Възстановява ги след провала им;
- Отново им дава целта *(Йерусалим, Юдея, Самария и Света);*
- Отново се разкрива в образа Си на Слуга;
- Той е насърчител.

Въпрос 4: Представете си за момент какво означава за учениците смъртта на Исус. Четейки евангелията, ние можем да видим реакциите им и можем да заключим, че те са били уплашени, без надежда, отчаяни, върнали са се в стария си живот като рибари и със смъртта на Исус сякаш част от тях също е умряла. Точно в такова състояние Исус ги намира. С явяването Си Той цели да засили тяхната вяра и да разкрие Своя план за света и Църквата. Нужни били верни и солидни доказателства за това, че Исус е жив, за да може да бъдат укрепени, насърчени и да имат в съзнанието и сърцето си тази лична среща с живият Бог.

Въпрос 5: Според тълкователи и коментари това число се отнася за определен период от време или неопределен период от време, използван често от Бога за различни цели. Винаги, когато това число е споменато в Библията, то описва нещо ново, което Бог иска да направи. Това общение, което Исус има с всичките Си ученици през тези четиридесет дни, можем да сравним с четиридесетте дни, които Моисей прекарва на планината с Бога. Главното и общото между тях е, че Бог прави нещо ново. Както с Моисей, така и с учениците Си, Бог разкрива волята Си, завета Си и мисията Си. При Моисей, Бог му говори за закона и скинията, в която всеки ще може да се среща с Бога като принесе своя принос *(Изход 26; 32; 33; 34)*. При учениците Исус разкрива сърцето Си, което копнее за Божието царство. Говорейки за него и разкривайки се по толкова силен начин на учениците, Исус подготвя Църквата, която е самото Божие царство тук на земята, с което Бог иска да достигне света и всеки да може да влезе в този храм, на който глава е Христос, и за който по-късно апостол Павел говори в посланията си. Всички тези събития по времето на Моисей и времето на Първата църква са свързани с нещо ново, което Бог започва да върши. Относно Църквата, тепърва предстои да видим какво е приготвил Бог.

Въпрос 6: Скинията представлява палатка. Разликата между скинията и храма в най-основни линии е това, че храмът е на едно място, а скинията е палатка, която е подвижна. Тоест, чрез скинията Божието присъствие се е движело заедно с евреите. От Библията знаем, че ние сме пътници в този свят. В едно от своите послания Петър казва, че Господ му е изявил, че скоро ще напусне тази телесна скиния. Нашето тяло и Неговото тяло са наречени скинии. Нашето тяло е предназначено за храм на Святия Дух, Който обитава в сърцата на тези, които вярват истински в Христос.

Аналогията тук между скинията и Църквата. Тълкователите казват, че в основата си скинията е предобраз на Христос, но в частност тя е и предобраз на Църквата. Скинията е мястото, където човек се помирява с Бога, потвърждава завета си с Него, принася жертвата си и очиства пътя си. Бог е дал точни описания на скинията и изрично предава на Моисей да се направи точно, според както Той е казал. Библията ни говори за това, че Стария завет е сянка на Новия завет, който Христос сключва с човека. Аналогията тук е, че скинията и всички левити, които се грижат за службата в нея и нейното пренасяне, са сянката на това, което има да стане в епохата на Църквата. Скинията е сянка на онова, което Бог има да направи с Църквата Си. Бог възнамерява да бъдем ходеща скиния, която да засвидетелства Божията милост и завет, които Той предлага на човека. Пътят към Светая Светих е отворен и в Христос ние имаме достъп до това място на Божията слава. Ние сме царско свещенство и свят народ, който Бог избра да възвестява Неговата слава сред народите.

Въпрос 7:

1. Йерусалим е важен град за Бога. Това е мястото, където Божията слава е слизала и е изпълвала храма.

2. Нужно е било да бъде в Йерусалим защото, Исус е бил разпнат там. Там е бил отхвърлен и е била произнесена смъртната Му присъда. Там е засвидетелствано, че човекът отхвърля Бога. Духът на истината ще обвини света за грях, за правда и за съдба, но това ще стане най-напред в Йерусалим.

3. За учениците Йерусалим е град на омразата, насилието и преследването! Следователно идва въпросът защо Исус избра точно това място за учениците Си? Въпреки всичко изпълнението на обещанието на Отец ще се изпълни в Йерусалим. Учениците ще получат Святия Дух в града, в който самите те изоставят Господа и побягват, за да се спасяват. Господ ще ги направи да бъдат силни и безстрашни точно там, където те са се показали слаби и страхливи.

Въпрос 9: Думата „СИЛА“ идва от гръката дума dinamis. Тя означава нещо повече от физическа мощ или способност. Думата се отнася специално за сила и действие.

Изпълването със сила се изразява в цялото духовно състояние на учениците. Поради това изпълване със сила те преминават от страх към смелост и надежда. От съмнение и униние - към вяра и посвещение. Те стават свидетели и биват изпълнени със сила да устояват на изпитанията. Това и всичко останало е дадено с една цел - Църквта на Христос да свидетелства в този свят за Него и делото Му на кръста.

Въпрос 10: Свидетел е човек, който говори за нещо, което е видял или преживял. С други думи, Бог ни е призовал да кажем това, което сме видели и преживели с Него. Нищо друго не се иска от нас. Много често бъркаме ролята, която Бог ни е дал на свидетели с тази на спасители. Бог е този, който прави сърцето ни меко и ни спасява. Това е дело на Божия Дух.

Това е ключов стих за цялата книга Деяния на апостолите. Тук Исус разкрива обхвата на тяхното служение. Тук се разкрива първостепенната цел на кръщението в Духа, а тя е всеки ученик да приеме сила и да стане свидетел за Христос. По този начин Бог иска да спаси света.

- Учениците ще започнат своето свидетелстване в Йерусалим - един предварително обмислен ход на Божията милост. Градът, който разпъва нашия Господ, ще бъде първият, който ще чуе призива за покаяние и вяра в Него.

- След това те ще свидетелстват в Юдея - част от Палестина с преобладаващо еврейско население, чийто главен град е Йерусалим.
- След Юдея те ще отидат в Самария, област в центъра на Палестина, където живеят самаряните - един мразен, нечистокръвен народ, с който евреите не искат да имат нищо общо.
- И накрая - *„до краищата на земята"*: сред езическите народи, които дотогава са били „извън стана" в смисъл на религиозните привилегии на евреите. В този все по-разширяващ се кръг на свидетелство се виждат общите посоки на развитието на историческите събития в Деянията.
- Свидетелството в Йерусалим *(1-7 глава)*.
- Свидетелството в Юдея и Самария *(8:1-9:31)*.
- Свидетелството до краищата на земята *(9:32-28:31)*.

Въпрос 11: В тези стихове се повтаря думата **гледа, взираха, поглед, видите**. Интересна е картината, която Лука ни описва. След всички вълнуващи 40 дни на радост и разговори за Божието царство идва моментът, в който Учителят напуска учениците.

Лука ни описва ситуацията по един специален начин, *„Те Го гледаха и се взираха в небето"*. В този момент не можем да кажем със сигурност как са се чувствали учениците, но можем да предположим, че това място бе обхванато от тишина и погледите им сякаш се опитват да видят отвъд облаците до мястото, където отива техния скъп Спасител.

Интересно е, че Лука избира да описва с такава детайлност този момент и погледите им. Вярвам, че това има и духовно значение за нас днес.

През всичките четиридесет дни, в които Исус се явява на учениците Си и им говори за Божието Царство, Той ги възстановява и променя погледа им за света и Царството, което има да дойде. В тези единадесет стиха виждаме как започва една нова епоха и това е епохата на Църквата и Божието царство на земята, на които Бог дава начало. В *евангелието на Йоан 17-та глава* непосредствено преди смъртта си, Исус се моли за Своите ученици. В тази молитва, Той споменава 12-те над четиредесет пъти. През краткото Му служение на земята, светът бе в Неговите ръце, но Исус виждаше света през очите на Своите избрани. Преди възнесението Си Той остави на тези хора онова, което е общоизвестно като Великото поръчение. Така, както е записано в *Матей 28:19*, Исус Христос им поръчва да създават ученици и да занесат Евангелието навсякъде по света.

Христос гледа към целия свят като очаква и избраните Му да обхванат с дейността си целия свят. Исус очаква те да виждат света чрез учениците, които ще създават, така както Той виждаше света чрез 12-те, които подготви. Възгледът Му за обхващане на света чрез умножаване на ученици е тема, която пулсира от всяка страница на Евангелието.

Този пасаж е уводен за цялата книга. Той описва началото на Църквата, нейната мисия, цел и път. Описва също и края, когато Исус ще дойде отново. Това е пример и насърчение за нас да знаем какво иска Бог от нас. Той иска да бъдем ученици и да създаваме ученици. Той иска да достигнем света и Неговото царство да расте. За целта Той обещава да бъде с нас и във нас като ни дава сила да извървим пътя като Христови ученици.

2 глава

Деяния 1:12-14; 2:1-47

Въвеждащи въпроси:

1. Колко е най-големия брой на ученици, пред които Исус се е явил след възкресението?
   - повече от 500 ученици – *I Кор. 15:6*
2. Колко ученици от тези 500 са събрани в горната стая по време на Петдесятница?
   - 120 ученици в горницата
3. Кои от тях са опоменати конкретно в текста?
   - Апостолите, някои жени, майката на Исус и братята Му.
4. За кои хора в Стария завет е засвидетелствано, че са били изпълнени с Божия Дух?
   - Саул, Давид, Самсон, Мойсей, Илия, Елисей и др.
5. Кой е първия благовестител за спасителното дело на Христос в *Деяния на апостолите*?
   - Петър – *Деяния 2*

Основна дискусия:

1. Какви са вашите наблюдения върху текста? Кое ви впечатли най-много? Изникват ли въпроси относно пасажа?
2. Какво знаем за празника Петдесятница от Стария завет? *(стих 1)*
3. Каква е аналогията между старозаветната и новозаветната Петдесятница?
4. Какво научаваме за личността на Святия Дух от този пасаж?
5. Какво научаваме за изпълването със Святия Дух от пасажа? Какви са плодовете от делото на Святия Дух на Петдесятница? Защо това е важно за Църквата днес?

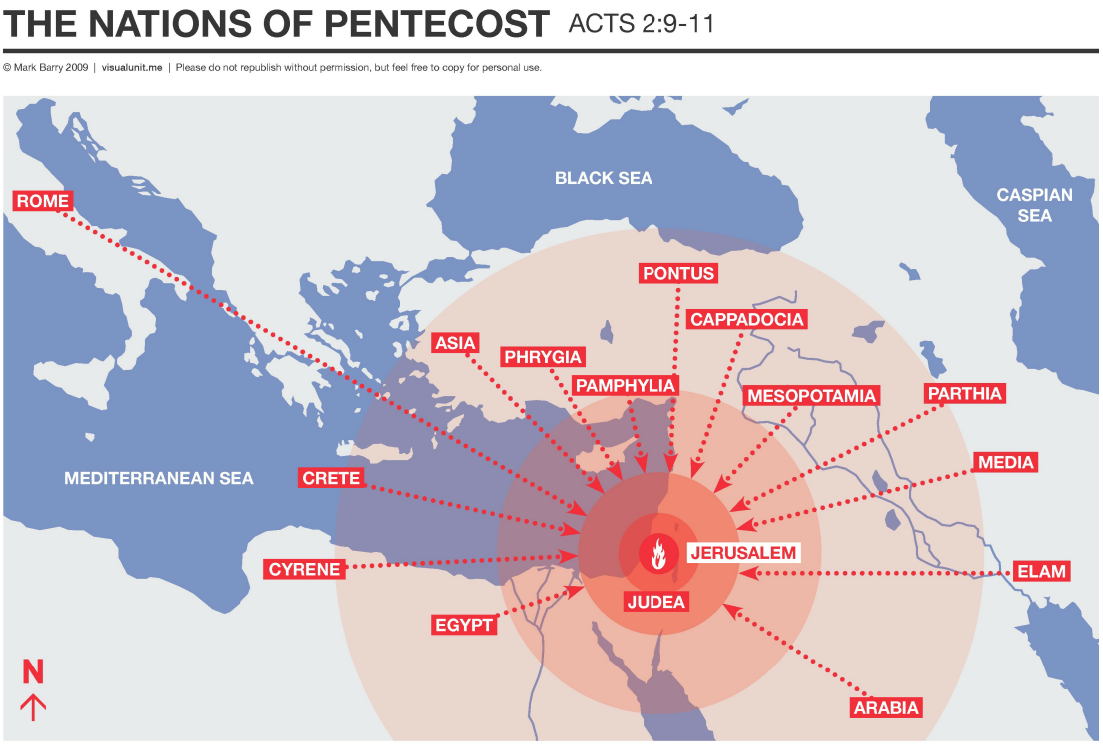
6. Какво научаваме за образа на Петър в този пасаж? *(14-ти стих)*
7. Какво научаваме от пасажа за живота на Първата църква? Как е приложимо това за нас днес? *(стих 42-47)*

Кратко обобщение на пасажа:

1. Святия Дух е Дар, който е даден на всики вярващи.

   „Защото на вас е дадено обещанието и на децата ви, и на всички далечни, колкото Господ, нашия Бог, ще призове при Себе Си.“ (стих 39)
2. Покорството и святостта подготвят сърцата ни за Святия Дух.
3. Бог иска да ни новороди и да ни изпълни със Святия Дух, за да бъдем Негови свидетели.
4. Святия Дух издига Исус в живота на вярващите.
5. Полага се начало на първата жътва на Църквата.
6. Поуки от образа на Петър.
7. Живота на Църквата. *(ст. 42 – 47)*

Бележки за водещия:

Въпрос 2: Какво знаем за празника Петдесятница в Стария завет? *(стих 1)*

Това е вторият по големина празник в еврейската година, който започва 50 дни след Пасхата. Свързан е с жътвата, когато първите плодове от житната реколта се принасят на Бога. (*Левит 23:17)*

Въпрос 3: Каква е аналогията между старозаветната и новозаветната Петдесятница?

Старият завет е сянка на всичко, което има да стане в Новия завет и празникът Петдесятница също отразява това. Това е празник, в който евреите е трябвало да принесат жертва от НОВО ЖИТО на Господа *(Левит 23:16-17).*

Аналогията тук е, че този празник е използван от Бога, за да може Църквата да даде своите първи плодове. В този ден тя представя пред Бога своя плод в лицето на 3000 души, които се обръщат към Христос и Го приемат за Господ и Спасител. Това е една духовна жътва и един духовен първи плод, който Църквата жъне за Божието царство.

Друга аналогия, която допълва картината е, когато Исус казва в *Йоан 4:35-38*, че нивите са бели за жътва. Точно това се случва и на Петдесятница с учениците. Те влизат в новата епоха като Църква и тяло на Христос и изпълнени със Святия Дух, те принасят своите първи плодове от „нивите с жито“ пред Бога.

Въпрос 4: Какво научаваме за личността на Святия Дух от този пасаж?

Святият дух разкрива Себе Си като суверенен Бог, който изпълва вярващите на времето, което Той преценява. (*стих 2 “внезапно стана шум”)*

1. Той е Дар, който е обещан на цялата Църква. *(стих 39)*
2. Той показва любовта Си към погиващия свят. *(проповедта на Петър)*
3. Той е най-добрият Помощник на Църквата.
4. Той прави Църквата да бъде единна. *(стихове 42-47)*
5. Дарбите и проявленията на Святия Дух прославят и разкриват Исус като Бог.
6. Той е суверен Бог.

Въпрос 5: Какво научаваме за Изпълването със Святия Дух от пасажа?

1. Всички бяха изпълнени.

Святия Дух изпълви всички в стаята. Никой не остава неизпълнен. Това говори, че Бог иска цялата Му Църква да бъде изпълнена със силата на Святия Дух.

2. Основата за духовно кръщение (изпълване) е покорство и свят живот.

Исус казва на учениците: *„Идете и чакайте в Йерусалим“*. Те се покоряват на първо място. Покорството и святия живот отварят врата за кръщението.

3. Кръщението е заповед от Бога.
4. Кръщението е нужно за растежа и устояването на Църквата.

Какви са плодовете от делото на Святия Дух на Петдесятница? Защо това е важно за Църквата днес?

1. Бог дава началото на Църковната епоха.
2. Изпълва всички ученици със Сила да бъдат свидетели и да живеят за Христос.
3. Умовете и мислите на учениците са променени.
4. Святия Дух засяга сърцата на хората.
5. Святия Дух променя говоренето им.
6. Всички проговарят нови езици.
7. Святия Дух говори чрез учениците за великите Божии дела.

8. Христос е издигнат и прославен като Спасител.
9. Святият Дух засяга сърцата на хората.
10. 3000 души се спасяват.
11. Святият Дух прави Църквата единна.
12. Започва се поклонение по целия свят.

- Исус започва да изпълнява думите, които изговаря на самарянката в *Йоан 4-та глава* относно поклонението. По това време Йерусалим е център на поклонение за всеки поклонник. На Петдесятница са присъствали много такива от много страни на света, евреи и езичници, които са приели юдаизма. Всички те са привлечени от святия град за поклонение, Йерусалим. С изливането на Святия Дух и обръщането на 3000 души към Христа започва едно вселенско поклонение, което не зависи от географско място. Тогава започва истинското поклонение на тялото Христово по цялата земя *(Йоан 4)*. Не сме сигурни дали някои от тези 3000 души са от другите страни, които са споменати в пасажа, но със сигурност можем да видим в прехода на книгата как Бог изпълнява думите Си относно поклонението с дух и истина на всяко място. Това го виждаме при апостолите, в дома на Корнилий, Павел, Тимотей, Сила, и по всички краища на земята, по които тези хора са ходили. Всяко място, на което Божиите хора са отивали, е ставало място на поклонение. Много градове и държави били място на поклонение, като Коринт, Троада, Самотраки, Ефес, Филипи, Македония, Рим и Гърция. Място на поклонение били и затворите, в които са се пеели химни и псалми, малки домове, в които се е проповядвало Словото и много други, за които, ако се пише, ще ни отнеме твърде много време. Ако някой иска да провери по-детайлно, може да прочете Деяния на апостолите и всички послания и книги, които има след нея.

Въпрос 6: Какво научаваме за образа на Петър в този пасаж? *(14-ти стих)*

- *„Петър се изправи с единадесетте и издигна гласа си."*
- Той е първия благовестител
    - На Петдесятница Петър е съвсем друг човек. В неговия живот се изпълнява словото, че ако през нощта дойде плач да пренощува, на сутринта идва радост. В навечерието преди Исус да бъде арестуван, Петър дързостно заявява своята вярност и готовност да умре за Него, но само часове по-късно той се отрича от Своя Господ. Страх обзема сърцето му и не му достигна смелост да издигне гласа си в защита на Исус. Но за разлика от онази вечер край огъня, на Петдесятница, Петър преодолява страха си и издига гласа си, като проповядва разпнатия Христос. Тук можем да видим символиката. В двата случая Петър има възможност да издигне гласа си. В единия замълчава поради страх за живота си, но в другия случай Петър проявява смелост. Причината е в това, че с изливането на Святия Дух, Петър приема друга идентичност, която е оформена по образа на Исус, чрез силата на Святия Дух.
- Петър е човек, който можем да наречем харизматичен.
    - Има и друга аналогия за състоянието на Петър преди и след Петдесятница. Аналогията е свързана с момента край огъня, когато Петър се отрича от Исус. Петър е известен със своята

дързост, импулсивност, харизма, силно мнение и ревност. В днешно време, когато някой християнин има такива черти на характера е оприличен на човек, който е „Огнен за Господа“.

Петър и учениците последвали Исус с надежда, сила и увереност, че Той е Онзи който са очаквали и ще ги освободи от Рим. Всички чудеса и знамения, на които били свидетели, привдигали духа и вярата им. Те живели 3 години, виждайки чудеса и вършейки чудеса. Това запалило огън в сърцата им, но те не разбирали нещо много важно, а именно, че това не са чудеса, които ще заведат Исус до царския трон в Йерусалим, а че ще го отведат на Голготския Кръст. Когато Исус започва да им говори за това, което има да стане и че трябва да умре, Словото ни казва, че те не разбирали какво им говори. Исус трябваше няколко пъти да им каже, за да осъзнаят какво ще се случи. В един от случаите се казва, че Петър не се съгласява с това и казва на Исус, че това никак няма да стане, но Исус смъмря дявола и неговите изкушения. В друг случай *Йоан 16* се описва, че учениците скърбели за това, че техния Учител ще ги напусне. Именно в тази глава Исус им казва, че те ще се разпръснат и ще Го оставят и че от тяхната ревност и „огън“ няма да остане и помен. Вечерта, когато Исус бил заловен, всички ученици на Исус преживели поражение. Това е един процес, който може да се види най-ясно в образа на Петър.

1. Той изважда меча си срещу човек – неправилен ентусиазъм.
2. След това избягва – страхливо оттегляне.
3. Следва Исус отдалеч – половинчато ученичество през нощта.
4. Накрая се отрича край огъня – думите на Исус за Петър се изпълняват.

- Аналогията с Петдесятница е Огъня. В двата случая се говори за огън. В единия той угасва, а в другия е запален с нова сила, но този път не с човешка способност, но с Божията. Преди Петдесятница, Петър започва с ревност и „огън“ за Господа, но в края, той оставя огъня зад себе си и бяга, в следствие на което, образно казано, в душата на Петър настава тъмнина и студ. На Петдесятница става нещо различно. Святият Дух слиза и възстановява огъня, който бил изгубен в онази нощ. Петър и учениците приемат сила и огън, който да гори в тях. *Евреи 1:7* говори за това, че Бог прави служителите си огнен пламък. В контекста на Петдесятница и целта на изливането на Святия Дух, това е вярно твърдение. Бог подготвя служителите Си за службата, която им предстои.
- Петър преди Петдесятница:
    1. Импулсивен;
    2. Непостоянен;
    3. Страхлив;
    4. Той се проваля в много неща, които прави;
    5. След смъртта на Исус, той се връща към риболова;

6. Воден от плътта;
7. Не е познавал напълно Христос;
8. Самоуверен.

- Петър на Петдесятница:
  1. Пълен със сила и мъдрост;
  2. Познава Христос;
  3. Воден от Духа;
  4. Показва смелост като не замълчава;
  5. Издигането на гласа му разкрива промяната на сърцето му;
  6. Не се срамува.

Въпрос 7: Какво научаваме от пасажа за живота на първата Църква? Как е приложимо това за нас днес? *(42-47 ст.)*

1. Постоянстваха в поучението на апостолите;
2. Постоянстваха в общение;
3. В преломяването на хляба;
4. В молитвите;
5. Страх от Бога;
6. Чудеса и знамения;
7. Всички бяха заедно;
8. Имаха всичко общо;
9. Помагаха на всеки според нуждата му;
10. Всеки ден прекарваха в храма;
11. Единни духом;
12. Разчупваха хляб по къщите;
13. Хранеха се заедно с радост и чистосърдечие;
14. Хвалеха Бога;
15. Печелеха благоволението на целия народ;
16. Господ прибавяше нови хора към Църквата...

3 глава

Деяния 3:1-26; 4:1-4

Въведение:

След Петдесятница, учениците биват изпълнени със сила. След възкресението и изливането на Святия Дух, те все още продължават да се събират в храма за молитва и общение. Днешното изучаване е свързано с деветия час на молитвата и пътя на Петър и Йоан към храма.

1. Какви са наблюденията ви върху текста? Какво ви направи най-силно впечатление в пасажа? Какви контрасти или сравнения наблюдаваме в текста?
2. Какво научаваме за личността на Исус от пасажа?
3. Какво научаваме за Петър и Йоан от този пасаж?
4. Как Петър стига до това познание за Христос? Как можем да преживеем и познаем Исус по този начин в живота си?
5. Защо Петър и Йоан постъпват така с човека?
6. Каква е аналогията между куция човек и Израел? По какъв начин ситуацията на куция човек отразява духовното състояние на Израил?
7. С какво се характеризира проповедта на Петър? Каква е целта на неговата проповед?
8. Какво е благовестието според думите на Петър?
9. Кога за последно сте споделяли Благовестието с някого? Кога за последно сте били толкова директни? Приложим ли е този начин в наши дни?
10. Какви начини (методи) използвате, за да благовествате? Кои от тях са по-успешни и приложими в наши дни? Кои от тях можем да използваме като група?

Бележки за водещия

Въпрос 2: Какво научаваме за личността на Исус от пасажа?

- Наречен е Назарянин;
- Представен е като Син на Бога;
- Свят;
- Праведен
- Началник на живота;
- Възкресен от мъртвите;
- Името на Исус укрепява този човек;
- Вярата в Исус дава здраве;
- Исус е помазаник и ще пострада за света;
- Пророк;
- Камъкът, който отхвърлиха зидарите;
- Глава на ъгъла;
- Само Исус спасява;
- Исус изцелява.

Въпрос 3: Какво научаваме за Петър и Йоан от този пасаж?

- Отиват в храма за часа на молитвата.
    - Това е обичай, който евреите са имали. Часът на молитвата, описан в текста, е деветия, но той е според римското време. Молитвата става около 15:00 сегашно време. Скоро след възкресението на Исус, учениците все още са отивали в храма за молитва както останалите поклонници в Израил.
- Нямат злато и сребро – не са хора, които имат много средства.
- Готови са да дадат това, което имат.
- Те се взират в човека и казват: *“Погледни ни”*.
- Те познават личността и характера на Исус Христос.
- Смели са.
- Прповядват Благовестието.

Въпрос 4: Как Петър стига до това познание за Христос? Как можем да преживеем и познаем Исус по този начин в живота си?

- Всички тези имена, с които Исус е назован от Петър, отразяват Неговата божествена личност и характер. Очевидно е, че Петър е познал Христос, но е много важно да зададем въпроса как е стигнал до това познание и как да приложим и постигнем това в живота си?
    - **От миналото на Петър** знаем, че той е допускал доста грешки. В ревността си той е обещавал, че няма да предаде Исус и дори би умрял с Него, но скоро след това престъпва всяка своя дума в подкрепа на Исус като се отрича от Него. В момента на отричането си, Петър е видян от Исус. Техните погледни се срещат и това е

последното нещо, което Петър е видял от Христос. Той преживява много дълбока скръб от постъпката си и от контекста на историята се вижда, че Петър е бил отчаян, без надежда и се е чувствал виновен. Може би дните, в които Исус е бил в гроба са били дни, в които Петър си е спомнял думите и проклятията, с които се е отрекъл от Исус. Сигурно си е спомнял погледа на Исус, който е пронизал и съкрушил сърцето му в онази нощ. Можем да предположим, че Петър е живял със съзнанието, че в остатъка от дните си на земята, ще бъде преследван от погледа на Исус. Това е бил тежкия товар, който е предизвиквал вина, тъга и болка в сърцето на Петър.

- **Повратната точка за Петър** идва с вестта за възкресението на Исус. Точно тук идва момента, в който живота на Симон Петър започва да се променя. Петър придобива надежда, че може да получи прошка и този товар от него да бъде премахнат. Този копнеж в него можем да видим в определени моменти в Словото, когато той и Йоан тичат до гроба и Петър влиза първи. Друг момент, в който се вижда копнежа на Петър да бъде с Исус е когато част от учениците отиват да ловят риба. Тогава Исус им се явява и още в първия момент, в който разбира, че това е Исус, Петър скача във водата, плува до брега и първи стига до Исус. Друг пример, който можем да споменем, е момента, в който Исус заговаря за любовта на Петър и неговия отклик край огъня и учениците. Това е един процес на възстановяване в живота на Петър. Исус копнее да върши такива неща в живота на хората, но за целта е нужно човек да има съкрушено сърце, а Петър вече има такова в този текст.

- **Как означава да имаме съкрушено сърце?**

    - Съкрушеното сърце само по себе си е нашето старо каменно сърце, което е потънало в грях. В такива сърца Бог действа чрез Духа Си. Той ги изобличава за грях, като разкрива виновността на човека и неговата неспособност да се променя. Божият Дух ни води до момента на капитулация, в която да молим за прошка, милост, спасение и промяна. Когато стигнем до това място с такова сърце и такава изповед с вяра, тогава ние наистина можем да кажем, че едно сърце е съкрушено пред Господа. Библията казва, че скръбта по Бога поражда спасително покаяние и в контекста на Словото виждаме, че това започва от сърцето. Чрез съкрушеното сърце, Бог дава спасително покаяние на човек, но без истинска скръб по Бога, няма да има такова. В Словото Бог обещава да ни даде нови и меки сърца, но само ако се обърнем с цялото си сърце към Него, а това не става без преди това да сме били съкрушени. Трябва да стигнем до осъзнаването, че нашето старо и грешно сърце ни отделя от Бога, и трябва да се отречем от него и да приемем новото, което идва от Бога. Библията оприличава сърцата ни на съдове, които Бог изпълва и за да получим ново сърце, ние трябва да сме загубили старото - то трябва да бъде разчупено. Това се случва с всяко съкрушено сърце. Когато такова сърце е вече разчупено, то трябва да бъде заменено и Бог е готов да ни

даде ново, което да бъде меко и пълно с Неговото присъствие и пълнота.

- Това, което описахме за съкрушеното сърце е това, което Петър преживява. Това е ключът към познаването и преживяването на Бога. Петър бил дълбоко съкрушен от това, което е направил. Не било нужно някой да го убеждава в това, че е сгрешил и че със свои сили не може да промени обстоятелствата и себе си. От евангелията знам, че Исус среща Петър в такова състояние на съкрушеност, пълна капитулация и упование в милостта и прошката на Исус.

  Можем да обобщим всичко това като кажем, че Петър преживява на практика Благата вест. Той осъзнал своя грях, вина и слабост и приел Божията милост и прошка, като получил нов живот в Христос**.**

- В наши дни това може да се постигне, чрез молитви към Бога, в които отново и отново да изказваме зависимостта си от Него. Да искаме с вяра и да благодарим за новите сърца, които Той е обещал и дава на всеки, който дойде при Него.

  Друго, което можем да направим е да пребъдваме в Словото Му като съзнателно избираме да му се покоряваме и прилагаме в ежедневието си и служението ни към другите. Може да изучаваме също темите за греха, покаянието, молитвата, любовта на Бога и благодатта на Бога. Те биха ни помогнали да Го познаем по-пълно и да придобием още по-съкрушено сърце от сега.

Въпрос 5: Защо Петър и Йоан постъпват така с човека?

<u>Допълнителни въпроси:</u>

- **Защо се взряха в него? Какво видяха в човека?**

  Те видяха истинската нужда на човека. На пръв поглед винаги виждаме нуждата, която е на повърхността, но много често има една по-дълбока и истинска нужда от тази, която виждаме с просто око. В случая на този човек, неговата външна и видима нужда беше да може да ходи. Взирайки се в него, Петър видя по-дълбоката нужда на човека. Това е нуждата му от Исус Христос Назарянина.

- **Защо те го накараха да ги погледне? Какво целяха с това?**

  С това те искат да покажат на нуждаещия се човек, че те нямат злато и сребро, че са обикновени хора, които не разполагат със средства. Помагайки му да осъзнае това, те искат да покажат, че по човешки и със своите собствени сили и възможности, те не могат да му помогнат.

  Може би те използват това като начин, по който да издигнат Христос, а не себе си. По-надолу в пасажа те казват на народа, че те не могат да направят такова нещо, понеже не е по силите им и казват, че човекът е здрав чрез Исус Христос Назарянина.

- **Какво е това, което Петър и Йоан имат и споделят с другите?**

  Те имат Исус. Петър изцелява човека като му казва да стане в името на Исус, в следствие на което Петър протяга ръката си и хваща човека, за да го изправи. На часа краката и глезените на човека добиват сила и той

прохожда, скача, радва се, влиза с Петър и Йоан в храма и слави Бога за това, което се е случило с него. В контекста на пасажа това е аналогия между състоянието на човека и духовното състояние на цялата нация.

Въпрос 6: Каква е аналогията между куция човек и Израел? По какъв начин ситуацията на куция човек отразява духовното състояние на Израил?

1. Куцият човек и Нацията – имат нужда от физическо и духовно изцеление чрез Исус.

2. Човекът и Нацията – вън от храма и истинското поклонение в него (сърцата им са далеч от Бога).

3. Исус изцелява куция човек – Исус иска да изцели духовно и нацията.

4. Човекът влиза в храма и слави Бога с радост – Исус иска да доведе Израел близо до Бога чрез вяра и истинско поклонение. Свидетелство за това е раздраната завеса, която открива пътя към Светая Светих, но само хората със съкрушено и смирено сърце ще влязат.

Поглеждайки към тази случка с куция човек, можем да направим аналогия с Израел. Състоянието на куция човек е предобраз на духовното състояние на Израел. В пасажа не се говори много за миналото на този човек, но се казва, че той е в това състояние от своето рождение и имало хора, които го оставяли при Красните врати на храма, за да иска помощ и милостиня. Това продължило повече от 40 години до момента, в който среща Петър и Йоан. Този човек представлява цялата нация на Израел, която е куца, слаба, имаща нужда от подкрепа, помощ и милостиня. Израел е бил в това състояние 400 години, в които не са видели чудо, знамение или пророчески думи. Това продължава до момента, в който Исус идва и изпълнява всичко, което Стария Завет казва за Месията. В духовно отношение евреите са станали куци и парализирани. Тялом са в храма, покланят се с устни и външни неща, но в сърцата си те са далеч от Бога и истинското поклонение в храма Му. В духовно отношение те стоят до портите на храма, но не и в него, а храмът е символ на дълбоко поклонение, което те не са имали. Петър също потвърждава това, че те са далеч от Бога и от истинското поклонение. В думите, отправени към тях, той казва, че те поради незнание отхвърлят и убиват Исус, Който е Свят, Праведен и Невинен. Те Го заменят за убиец, а Него оставят да умре вън от града като го разпъват на кръст, с което отхвърлят Онзи, Който може да ги въведе в Светая Светих, в присъствието на Бога, за да Го познаят и да Му се поклонят истински, както направи куция човек.

Въпрос 7: С какво се характеризира проповедтта на Петър? Каква е целта на неговата проповед?

- Проповедта на Петър описва и представя благовестието. Тя се характеризира с това, че той обвинява евреите в убийството на Исус. Неговото обвинение към Израел съдържа няколко неща:
    1. Те са предали Исус (на езичниците да Го убият).
    2. Те са се отрекли от Него в присъствието на Пилат, когато той е решил да Го пусне.
    3. Те са се отрекли от Святия и Праведен Съдия и са поискали да бъде пуснат един убиец.
    4. Те са убили Началника на живота.

- В проповедта на Петър се наблюдава един контраст между това, което народът направи с Исус и това, което Отец направи, а Петър го представя пред всички евреи в храма.
    1. Те го убиха – Отец Го възкреси
    2. Те искаха да Го унижат – Той прослави Служителя Си Исус

В *3:16* Петър поставя акцент върху вярата в Христос като обяснение на това чудо. В този стих, както и в други стихове, името означава Личността. И така вяра в името Му означава, вяра в личността Христос!

Каква е целта на Петровата проповед?

Целта на Петровата проповед е да издигне Исус като Господ, Спасител и Месия, Когото евреите са очаквали. Неговата главна цел е да доведе слушателите си до решението да се покаят за това, което са сторили като признаят греха си и се обърнат към Христос. Това се вижда най-ясно в *стих 19-ти* където ги призовава към покаяние. Виждаме, че Петър не свършва до там, но също ги предупреждава за последствията от евентуален отказ да приемат Христос за Господ и Спасител. Той казва това, понеже вече от опит е познал какво означава да се отречеш от Бога. За целта той цитира думите на Моисей от *Второзаконие 18:15* и *18:19*. Петър иска да ги доведе до там да имат съкрушено сърце и да се покаят за делата си. Това би ги довело до истински живот, поклонение и взаимоотношение с Бога. Тогава ще бъдат истински поклонници.

Въпрос 8: Какво е Благовестието според думите на Петър?

- Според думите на Петър Благовестието е самия Исус. Той е Този, Който ни спасява от греховете ни. Ние съгрешихме пред Него и бяхме в бунт с Бога, но в нашето незнание и слабост да се променим, Бог показва милост и призовава към покаяние. Ако отхвърлим тази покана, тогава ще останем обречени на една вечна смърт.
- През цялата проповед, той издига името на Исус и Го назовава с 11 различни имена, които отразяват Неговата Божествена личност и способност да приеме грешните.

4 глава

Деяния 4:5-31

Въведение:

Контекстът на тези събития е свързан с трета глава на Деяния на апостолите, в която апостолите Петър и Йоан, отивайки към храма, виждат един куц човек и го изцеляват. Този човек е бил в това състояние от раждането си, а самия той е бил на повече от четиридесет години. Всички хора, които са отивали в храма, са познавали този човек и неговото състояние, и когато го видели да ходи, скача и слави името на Бога, те се смаяли и се стекли при Петър и Йоан. От своя страна апостолите видели това като възможност да споделят Благата вест за Христос и Петър издига гласа си. В резултат на това Библията казва, че броят на мъжете, които са повярвали е бил пет хиляди. Поради тази причина садукеите, свещениците и началникът на храмовата стража дошли и ги затворили, понеже Петър говорил за възкръсналия Месия Исус Христос. В тази глава историята продължава.

В четвърта глава предстои да разгледаме темата за цената, която трябва да платим като Христови ученици. Това е тема, която живо засяга живота на всеки един християнин.

1. Какви са наблюденията ви върху текста? Коя е главната тема в този пасаж?
2. Колко човека са изброени в този пасаж? Кои са те и какво знаем за тях?
3. Петър и Йоан говорят пред всички тези хора и обясняват изцелението на куция човек. Какво искат да им кажат с всички тези думи?
4. Защо свещениците, началникът на храмовата стража и садукеите реагират по такъв начин на казаното от Петър? Какво разкрива това за тяхното духовно състояние?
5. Според пасажа какви са плодовете на изпълнения със Святия Дух човек?
6. Какво разбираме от пасажа за цената да бъдеш християнин?
7. Какво е страхът?
8. Кои са страховете, пред които Петър и Йоан се изправят?
9. Каква е цената, която трябва да платим днес, за да следваме Христос? В какво се изразява тя?

10. Кои днес са страховете, които ни пречат да живеем за Исус?
11. Как да победим страховете си? Какво казва пасажа за това?
12. Как можем да направим молитвата постоянна и практична в живота ни?

Бележки за водещия

Въпрос 1: Какви са наблюденията ви върху текста? Коя е главната тема в този пасаж?

- Споменати са много хора.
- Исус е описан и представен с различни имена, което разкрива Неговата Божествена личност, а от друга страна това показва и доколко Неговите ученици Го познават.
- Главната тема е „Цената на ученичеството“. С други думи казано, каква е опозицията срещу всеки, който живее за Христос и споделя Благовестието с неспасените?

Въпрос 2: Колко човека са изброени? Кои са те и какво знаем за тяхното влияние?

- Този пасаж е един от тези, в които са споменати и описани много личности. Повечето от тях са хора с влияние и власт. Това разкрива до каква степен Църквата успява да повлияе на общността. От историята на Църквата знаем, че делото ѝ достига до прости хора, свещеници, царе и императори.
    - **Първосвещеникът Анна,** пред когото Господ е бил заведен най-напред. Той е бил първосвещеник преди това, но вероятно му е било разрешено да запази тази титла в знак на любезност.
    - **Каяфа, зетят на Анна**, който е председателствал процеса срещу Господ.
    - **Йоан и Александър**, за които не знаем нищо друго освен имената им.
    - Всички, които са били **от първосвещенический род** - мъже с първосвещенически произход.
    - Изцелението човек.
    - Йерусалимските жители.
    - Петър, Йоан и вярващите в Христос.
    - Ирод.
    - Пилат.
    - Езичниците.
    - Израелския народ.
- В контекста на този пасаж ние виждаме, че в лицето на всички тези влиятелни личности, Петър и Йоан срещат съпротива, гонение и заплахи. Тези две страни са предобраз на Църквата и Света, воден от Сатана срещу мисията на Църквата.

Въпрос 3: Петър и Йоан говорят пред всички тези хора и обясняват изцелението на куция човек. Какво искат да им кажат с всички тези думи?

- Те искат да кажат, че този човек е седял пред храма повече от четиридесет години и нито един от тях не е успял да му помогне. Въпреки всичкото знание, мъдрост, власт и самоувереност, от страна на книжниците и садукеите, че познават Бога, те не са успели да го изцелят, но името на Исус Христос го прави. С други думи това, което Петър и Йоан казват е, че именно Този, Когото те решиха да спрат и убият е Този, Който умря, възкръсна и понеже Той е жив, Той изцелява човека, когото всички те познават и виждат. Те подкрепят това и с думите от *Псалм 118:22*. От там взимат думите за отхвърления камък от зидарите, но самият Псалм сам по себе си е Псалм на победа и в контекста на това, което Петър казва за Исус, става ясно, че Той наистина е възкръсналия победител, който сега е изцелил този човек. В края на своето обяснение за изцелението на човека, Петър завърши с думите, че *„Чрез никой друг няма спасение, защото няма под небето друго име, дадено на човеците, чрез което трябва да се спасим."*

- Хубаво е да се отбележи, че въпреки очевидните различия и прехвърлянето на искри между апостолите и садукеите, както и всички останали, Петър и Йоан показват уважение към тях. В проповедта си, Петър се обръща към всички според титлите, които имат.

Въпрос 4: Защо свещениците, началникът на храмовата стража, садукеите реагират по такъв начин на казаното от Петър? Какво разкрива това за тяхното духовно състояние?

- Те реагират по този начин, защото Петър и Йоан свидетелстват за Христос като възкръснал Господ и Спасител. Те не вярват във възкресението и не вярват, че Исус е бил Месията. Поради тази причина те предават Исус в ръцете на Пилат, след което пожелават и Неговата смърт на кръст.

- Това са същите хора, които разпъват Исус. Те са хора, които обичат властта и своите разбирания повече от истината; които манипулират другите и това им отношение прераства в желание да контролират. Всичко това отразява тяхното духовно състояние. Те са слепи и заблудени водачи, които не водят хората към Бога, но към себе си. Те не се грижат за Божието царство, но за своето царство. Те търсят слава за себе си вместо да търсят Божията слава. Те са горделиви и себеправедни. Те са хората, на които Исус казва, че са варосани гробници, с което иска да им каже, че духовно те са в мрак и смърт.

Въпрос 5: Според пасажа, какви са плодовете на изпълнения със Святия Дух човек?

- Петър и Йоан отклоняват вниманието от себе си и издигат Исус като изцелител.

    - Изпълнените хора с Божия Дух са смирени и знаят, че Исус е Този, който изцелява. Изпълнените със Святия Дух апостоли знаят, че изцелението на куция човек е отражение на Божия характер и слава, а не на техния. Поради тази причина те отхвърлят вниманието и славата от себе си и я отдават на Исус Христос.

- Петър показва необикновена смелост, докато говори с хората.

- Изпълненият със Святия Дух човек показва необикновена смелост в ситуации, в които по-принцип би се държал пасивно и страхливо.
- Изпълненият със Святия Дух човек живее и служи според Божията воля. Божието дело и воля са по-важни от това, което света казва и налага. *(стих 19-20)*

Въпрос 6: Какво разбираме от пасажа за цената да бъдеш християнин?

- Пасажът разкрива, че и ние както Петър и Йоан ще се изправим срещу такива хора, които са духовно мъртви и слепи, които искат да всеят страх в живота ни и да спрат делото на Христос в живота ни и служението ни към неспасените души по целия свят.
- В този пасаж цената, която трябва да платим като Христови ученици е свързана и с това да се изправим срещу страховете в нас и заплахите, които идват отвън.

Въпрос 7: Какво е страхът?

- **Страхът е комплекс** от негативни чувства и емоции, които са предизвикани от нещо, което човек възприема като заплашително.
- **Страховете обикновено се формират** на базата на предишен опит и по своята същност имат защитна функция. Съществуват обаче и такива, които възникват без човек да е попаднал в такива ситуации в миналото, но това е плод на въображението, което е повлияно от случващото се в заобикалящия ни свят.
- **Страхът е оръжие в ръцете на Сатана**, което той използва срещу всички хора. Чрез страха дяволът се опитва да подведе хората, че живеят в постоянна опасност и заради това трябва да се пазят. Той използва страха, за да парализира човека, и по-конкретно две основни групи от хора.
    - Едната са невярващите, а другата са вярващите. С първата група от хора, той се справя лесно. Всеки човек, който не вярва в Христос, има страх от нещо и този страх контролира области от живота на човек.
    - Вярващите в Христос са онези хора, при които дяволът среща опозиция, но въпреки това в историята и до наши дни виждаме, че вярващите са сковавани от различни видове страх. Църквата се противи на дявола поради факта, че на кръста Исус победи Сатана и всеки страх. Христос учи вярващите да не се страхуват, но да бъдат смели. В едно от посланията на Павел към Тимотей е записано, че Бог не ни е дал дух на страх, но на сила любов и себевладение.

Въпрос 8: Кои са страховете, пред които Петър и Йоан се изправиха?

- Те се изправят пред това да кажат истината за Исус пред хората без да ги е страх от реакциите и мнението им и независимо от техния статус. В техния случай те показват много голяма смелост, понеже издигат истината за Исус пред хората, които неотдавна не Го приели и дори го убили. Тези са силните на деня, които държат властта и народа на Израил. Това е страха да се изправиш срещу системата, която управлява и мнението на всички хора.

- В света има много видове страх, които дяволът използва срещу Църквата и мисията ѝ на тази земя. Това виждаме и в този пасаж чрез опитите на всички първенци и садукеи да накажат и попречат на апостолите. Това са тези, които са се съветвали по-рано как да убият Исус и в този пасаж ги виждаме да правят същото с Неговите ученици.

Въпрос 9: Каква е цената, която трябва да платим днес, за да следваме Христос? В какво се изразява тя?

- Цената се изразява в това да живеем, както Христос ни призова и заповяда да живеем. Служението на Святия Дух в живота ни е да изобрази Христос в нас. Той иска да растем в пълнотата на Христовия образ, а това не става без да платим цената да живеем като Него. Това е освещението, без което няма да видим лицето на Бога. Това е цената на освещението ни, да растем в образа на Христос и да живеем това, което говорим. Не са нужни славни думи, ако няма желание и готовност за славни действия. Петър осъзна това, че живота в Христос не се корени, във великите и мъдри неща, които казваме, но в това да дръзнем да изживеем докрай великите думи, издигащи Христос и Неговия авторитет в живота ни.

  Думите за Исус не са модерни днес. Животът за Исус също не е модерен. Ако някой дръзне да живее според тези норми, ще трябва да плати цена. Тя може да се изрази в много неща, но в самия край винаги се стига до една последна точка - готов ли си да дадеш живота си за Исус. Всеки истински ученик на Христос знае, че цената, която трябва да плати, е да даде живота си. Да бъдеш Христов ученик означава да положиш живота си за Истината в Христос. За това се нуждаем от много смелост и кураж да останем зависими и вкоренени в Христос.

- Ако можем да облечем цената на Ученичеството в съвременни примери, трябва да споменем, че в наши дни все повече се търсят удобството и забавленията. Ученичеството в много отношения е противоположно на това. Причината за това, е че Исус ни казва, че ще бъдем гонени, както и Той е бил гонен. В наши дни трябва да се изправим срещу мнението на хората в света, че хомосексуализма е нещо нормално или пък живота на семейни начала и развода са нещо, с което не бива да има проблем.

  Днес хората в света искат свобода да живеят, както си искат и да говорят, каквото си искат или мислят. Днес хората не искат да живеят в рамка поставена от някой друг. Те поставят за рамка в живота си своето собствено разбиране за живота и съвестта. Ние знаем, че това е нещо субективно и съвестта на всеки има различни граници. Това е стратегията на дявола - да докара всеки да иска своето, с цел разделяне, войни, лъжи и разрушение.

  Съвестта може да бъде добра рамка, но само, когато тя е повлияна изцяло от Исус Христос. За нас християните Той е нашата Рамка в този живот и всичко извън Него е неправилно. Този свят казва, че ти си най-важния, но Христос казва, че Бог е най-важния. Този свят показва условна милост и любов, но стандарта на Исус е безусловна милост и любов, и това е начина, по който сме призовани да живеем.

  Определено няма удобство в това да мислиш за другия така, както мислиш за себе си, но това е към което Бог ни призовава. Едно от големите изкушения в Църквата днес е желанието и нуждата да ти бъде добре и удобно, всяка твоя нужда да бъде снабдена и да имаш достатъчно

пари, за да си позволиш това, което искаш. Просперитет, себеправедност, егоизъм и духовна ленивост са едни от съвременните врагове на истинското Ученичество. В ученика на Христос няма ленивост, няма себеправедност, няма егоизъм и няма изкривен просперитет, който да прави човека „бог“. Ученичеството днес е застрашено от тези неща и цената, която трябва да се плати е да се изправим не просто срещу света и трудностите, които идват отвън, но и в борбите и изпитанията, които идват отвътре.

Въпрос 10: Кои са страховете ни днес, които ни пречат да живеем за Исус?

- Страх да живеем различно от другите в света.
- Страх от цената, която трябва да платим, за да следваме Христос.
    - Искаме да следваме Христос. Харесва ни идеята за Бога и това, което Той е направил, но не искаме да плащаме твърде висока цена за да Го следваме.
- Страх от смъртта.
- Страх за семейството ни.
- Страх от отхвърляне.
- Страх от вземане на важни решения.
- Страх от самота. (Кога ще се оженя?)

  По този начин издигаме човека повече от Христос и страха ни от това да останем самотни и неженени ни спира от това да приемем Божието присъствие в живота си и ни отделя от Него.
- Страх от поемане на отговорност.

  Имаме дарбите, призива и ресурсите, за да постигнем това, което Бог иска, но не го правим, защото с откликването на призива трябва да поемем по-голяма отговорност. Това може да бъде признак за това, че такъв човек обича комфорта и не иска да го разваля като приеме нещо, което ще развали удобната рутина, която има.
- Страх от Сатана и демони.

В света има много видове страх, които дяволът използва срещу Църквата и мисията ѝ на тази земя. Това виждаме и в този пасаж.

Въпрос 11: Как да победим страховете си? Какво казва пасажът за това?

- Пасажът ни разкрива, че чрез молитва всички ученици на Христос заедно с апостолите се молили за смелост и дързост да продължават да споделят Благовестието. В молитвата Бог се показва верен и помага на Своите Си като ги изпълва със Святия Дух и Своята сила. Молитвата е оръжие за атака и защита за всеки вярващ и пасажът потвърждава това.
- Пасажът ни разкрива, че учениците били събрани на едно място и единодушно издигнали глас към Бога. Това е библейски принцип за духовно воюване, който Бог ни е оставил чрез Първата църква. Ако искаме да преживеем свобода от страховете си, то споделянето на страховете ни в събранието от братя и сестри, заедно с молитвата в единство и в името на Исус Христос, ще донесе свобода и победа.

Въпрос 12: Как можем да направим молитвата постоянна и практична в живота ни?

- Да четем Словото и да размишляваме. Всеки въпрос и откровение да бъде издигнати в молитва и с благодарение.
- Да се молим всеки ден и по всяко време за всичко.
- Да посещаваме молитвените събрания в църквата.
- Да посещаваме домашните, младежките или студентските групи, в които винаги има време за молитва.
- Да споделим с няколко човека за нашите трудности в областта на молитвата и да се молим заедно регулярно 1 път на седмица за 30 мин.

4-5 глави

Деяния 4:32-5:11

Дискусия:

1. Кои са главните теми в този пасаж?
2. Какво разбираме за Църквата от този пасаж?
3. Какви контрасти се наблюдават в текста?
4. Какво научаваме за даването от този този пасаж?
5. Кой е Варнава? Какво разбираме за неговата личност от пасажа?
6. Какво разбираме за неговия характер от този пасаж?
7. По какъв начин образа на Варнава отразява образа на Исус в този пасаж? За целта отворете на *Филипяни 2:1-11* и направете сравнение.
8. В какво се изразява греха на Анания и Сапфира?

   (Защо излъгаха? Какво ги накара да излъжат? Каква беше причината?)
9. Как е започнал да работи греха в живота на Анания и Сапфира?
10. Как Сатана изпълни сърцето на Анания и Сапфира? Кога изкушението в живота им се превърна в грях?
11. Както тогава, така и днес Църквата е изправена пред лицемерието и лъжата. По какъв начин ние като християни сме изкушавани да излъжем или да бъдем лицемерни?
12. Как ние като Църква Христова можем да се опазим от лъжата и лицемерието?

Заключение и обобщение

13. Каква поука можем да вземем от живота на Варнава, Анания и Сапфира?

Бележки за водещия

Въпрос 1: Кои са главните теми в този пасаж?

- Единството на Църквата;
- Даването;
- Лъжата.

Въпрос 2: Какво разбираме за Църквата от този пасаж?

- Църквата е многочислена;
- Имаше едно сърце и една душа;
- Никой не казваше, че нещо е негово, но всичко беше общо;
- Апостолите свидетелстваха с голяма сила;
- Голяма благодат почиваше на всички;
- Никой не беше в лишение;
- Хората продаваха имота си и донасяха всичко пред апостолите;
- Сатана изкушава Църквата;
- Страх обзема цялата Църква.

Въпрос 3: Какви контрасти се наблюдават в текста?

- Искреното и доброволно даване на Църквата и Варнава;
- Неискреното даване на Анания и Сапфира

Въпрос 4: Какво научаваме за даването от този този пасаж?

Никой не е бил в лишение и всяка нужда е била посрещната. Всички, които били стопани на ниви или къщи, ги продавали и донасяли стойността на спечеленото за нуждите на Църквата Христова.

- След като човек повярва истински в Христос, той става по-жертвоготовен от преди и живее живот на даване и служене на другите.
- Даването разкрива любовта в сърцата ни.
- Истинското даване е признак, че такъв човек не е егоист.
- Даването е доброволно и искрено решение без съжаление след това.
- Даването разкрива състоянието на сърцето.
- Начина, по който даваме, разкрива мотивите ни.
- Начините и мотивите, с които даваме, разкриват до колко сме осъзнали колко много е дал Исус за нас.
- Бог ни е дал различни способности, възможности и ресурси. Той ни е поставил като стопани над тях. Те не са само за наша изгода, но са предназначени и за другите. Те са ни дадени с цел Исус да бъде прославен в живота на даващия и получаващия. Когато Църквата живее в искрено даване, тя разкрива личността на Онзи, Който даде всичко за нея.

Въпрос 5: Кой е Варнава? Какво разбираме за Неговата личност от пасажа?

Варнава е родом от остров Кипър и все пак потеклото му може да се проследи до еврейското племе Левит - племето на свещеници и храмови служители. Като левит той най-вероятно е получил много наставления в еврейските писания и е възможно да е бил обучен да работи в някоя от многото еврейски синагоги на гръцкия остров Кипър. Ние не знаем защо той се премества в Йерусалим, нито знаем кога и как е станал последовател на Исус, но знаем, че той е бил част от християнската Църква от най-ранните ѝ етапи и че там развива репутация като насърчител.

Въпрос 6: Какво разбираме за неговия характер от този пасаж?

- Защо е назован с името Варнава, а не с неговото истинско име, Йосиф?
    - Псевдонимите винаги описват определени черти на даден човек. В случая на Йосиф, наречен от Църквата "Варнава", това също е така. Варнава е псевдоним, който Църквата му дава, и който означава *"син на насърчение и утеха"*, но той трябва толкова добре да му е подхождал, че от тук нататък в историята той е известен единствено с псевдонима си, а не с рожденото си име – Йосий / Йосиф. Неговото насърчение е било такова благословение за общността и толкова реален, осезаем аспект от живота му, че Църквата му дава ново име, за да отрази тази негова същност. Насърчението е важно служение в Божието царство, тъй като укрепва, мотивира и вдъхновява другите за велики дела на вяра и вярност.
- Друго, което научаваме за неговия характер е, че той е смирен и жертвоготовен. Въпреки потеклото си и въпреки името си, той не стои далеч от другите. Варнава можеше да продължи да бъде това, което е, без да продава имота си и така да остане в удобството и комфорта, но виждаме, че той прави точно обратното. Той е там, където са хората и там където има нужда. В пасажа виждаме, че Варнава вижда нуждата в Църквата и дава това, което има. Той обича хората и това е несъмнено поради името, което Църквата му дава. Той е човек с даващо и служещо сърце.

Въпрос 7: По какъв начин образа на Варнава отразява образа на Исус в този пасаж? За целта отворете на *Филипяни 2:1-11* и направете сравнение.

- Трябва да се обърне внимание на факта, че Павел пише това послание. Варнава е бил ментор на Павел и знаем от опит, че хората, които Бог допуска в живота ни са, за да ни оформи като личности чрез тяхното служение и пример. Такъв е бил Варнава за Павел.
- В първите стихове Павел говори за утехата, любовта, милосърдието, състраданието и единството. Това са все качества, които са били силни в живота на Варнава. Мое лично мнение е, че до голяма степен Бог е използвал тези качества на Варнава, за да научи или най-малкото да им даде старт на развитие в живота на Павел. Според мен в тези първи стихове можем да видим и делото на Варнава.

Исус се отказа от всичко.	Варнава продаде всичко.
Исус прие образ на слуга.	Варнава видя нуждата и даде това, което има.
Исус остави позицията и славата Си в небето и прие образ на слуга, и стана подобен на човеците.	Варнава се смири въпреки потеклото си, остави удобството в своя дом и дойде да живее с Църквата Христова.
Исус се смири и беше превъзвишен и Бог Му подари името, което е над всяко друго име.	Варнава живя смирено и обичаше хората, и неговото име беше променено.
Чрез името на Исус всички ще се поклонят и ще изповядат Исус Христос като Господ за слава на Бога Отца.	Чрез името Варнава мнозина ще бъдат утешени, насърчени, обучени и изградени, за да се поклонят и изповядат Исус Христос като Господ за слава на Бога Отца.

Въпрос 8: В какво се изразява греха на Анания и Сапфира? Защо излъгаха? Какво ги накара да излъжат? Каква беше причината?

- Техният грях се състои в думите, с които те лъжат, че дават всичките получени пари, а не само част от тях. Никой не ги е карал да продават имота си, нито пък след като са го продали да дадат всичките пари, които са получили. Те лъжат, че са дали всичко на Господа и Неговата Църква. Явно щедростта на Варнава и другите прави силно впечатление на Анания и Сапфира. От контекста на събитията можем да разберем, че едно такова даване е било израз на жертвоготовност и отдаденост. Такова даване е било на почит, похвала и пример за подражание и в този ред на мисли Анания и Сапфира също искат да получат похвалата на обществото. Поради тази причина те решават да продадат от имота си и да дадат част от полученото на апостолите за нуждите на Църквата. По този начин Анания и Сапфира не просто лъжат, но извършват измама, с която се опитват да заблудат цялото общество от вярващи хора.
- Грехът на Анания и Сапфира не спира само до лъжа. Освен, че лъжат, те показват лицемерие, което се изразява в това, че искат да се представят пред другите в светлина, която не отразява техния характер, личност и вяра. Те обичат повече похвалата от хората, която ги подтиква да излъжат и съгрешат пред Бога.
- Тази история е пример за нас като Църква на Христос, за да знаем, че когато Бог работи мощно, както в дните на първата Църква, Сатана винаги стои много близо готов да се противопоставя, да покварява и да се сражава.
- Интересен факт относно този случай е, че това е първия описан грях от раждането на Църквата.

Въпрос 9: Как е започнал да работи греха в живота на Анания и Сапфира?

Започва от изкушението, което дяволът дава. Това са мисли, идеи, нашепвания, които дяволът изпраща срещу човек. Той насочва всички тези неща към човешкия ум с цел да достигне сърцето и живота на човек.

Въпрос 10: Как Сатана изпълва сърцето на Анания и Сапфира? Кога изкушението в живота им се превръща в грях?

- В човешкото сърце се влиза само с позволението на човека. Библията казва, че човек може да отвори или затвори сърцето си за определени хора или неща. В този ред на мисли Библията казва, че Исус хлопа на вратата на нашите сърца и чака да Му отворим. С това Библията ни учи, че това дело на човека определя, кой ще владее в живота му. Друго, на което Библията ни учи е, че човек отваря сърцето си за онова, което обича. В случая на Анания и Сапфира е същото. На тях им е харесала идеята да бъдат на почит и за целта са готови да я постигнат с цената на лъжа и лицемерие. Това е един процес, в който Сатана е целял те да одобрят, харесат и обикнат това, което той им предлага и по този начин сърцата им да бъдат изпълнени от него.
- Това, че сме изкушавани от Сатана по различни начини не означава, че сме извършили грях. Това, че той ни изкушава в мислите ни с идеи и желания не означава, че сме съгрешили пред Бога. Сатана се опита да изкуши и Исус в пустинята, но Исус не прие нито едно от неговите внушения и предложения като ги отхвърляше и поставяше Словото като авторитет над тях.
- Човек съгрешава тогава, когато приеме грешната мисъл. Това означава, че човек съгрешава в момента, в който той хареса и пожелае това, което Сатана му внушава.
- Има и още нещо, което става след като човек е приел и харесал това, което Сатана му предлага. Това, което се случва е, че такъв човек започва да развива това, което Сатана му е предложил или внушил в ума.
- Крайният резултат от този процес е, че мисълта, която в началото е била на Дявола, става мисъл и желание на човека. Това е моментът, в който човек започва да обмисля как да направи това, което Сатана му е внушил в съзнанието.
- Ако можем да отнесем нещата към себе си, те биха звучали по следния начин: Тази идея е вече моя, мисълта е станала моя и грехът е станал мой.

Въпрос 11: Както тогава, така и днес Църквата е изправена пред лицемерието и лъжата. По какъв начин ние като християни сме изкушавани да излъжем или да бъдем лицемерни?

- Когато ни попитат как сме, не винаги правилният отговор е “добре”. Много пъти лъжем тези, които ни питат и са загрижени за нас. Днес сме атакувани и изкушавани от дявола в това да не разкриваме трудностите и проблемите си и особено духовните проблеми. Дяволът иска тези неща да останат в сянка и да не бъдат споделени с Църквата.
- Понякога в Църквата се наблюдава борба за позиция, власт, слава, издигане на собственото име и желание да бъдем приети от хората. Това може да се изрази по много начини. При младите хора често съм наблюдавал такива неща и най-вече при себе си.
- Изкушавани сме да не кажем пълната истина за Благовестието, което от своя страна е лъжа. Дяволът усилено се опитва да всее страх във вярващите от мнението на невярващите хора. Чрез този страх той се опитва да внуши на вярващите, че Благовестието трябва да бъде представено по подходящ и близък за света начин. В това няма лошо, ако

целият този процес е воден от Бога, но в много случаи дяволът води вярващия човек чрез неговия страх по един много хлъзгав път. Мнозина в днешно време го използват и виждаме как Църквата се променя според стандартите на света с цел да привлече невярващите в Църквата, но тук идва въпроса на каква цена ще стане това. Църквите се превръщат в нощни клубове и дискотеки, проповядва се в крайност благополучие и просперитет, които не са библейски обосновани и най-вече дяволът се опитва да сниши стандарта на святостта и покорството, което е дължимо на Суверенния и Всемогъщ Бог.

Въпрос 12: Как ние като Църква Христова можем да се опазим от лъжата и лицемерието?

Любов към Бога и хората. Тя няма да ни позволи да лъжем или да бъдем лицемерни във взаимоотношенията си с хората. Любовта е, която изчиства мотивите на сърцето и изгражда взаимоотношенията. Тя призовава към искреност и откритост. Любовта кара човек да разкрие сърцето си и човек съзнателно се разкрива пред Бога и хората около него и по този начин става уязвим. Бог ни призовава да носим теготите си и за целта е нужна любов и искреност. Трябва да се премахне всяка лъжа и лицемерие и на тяхно място да изграждаме взаимоотношения на любов с Бога и хората. Любовта е извор на всяко добро качество. Всеки, който обича, е готов да се смири, прости, помири или най-малкото да бъде искрен. Любовта също води човека към това да служи. Не случайно Исус е казал, че който изпълни тази заповед, да възлюбиш Бога с цялото си сърце и ближния си както себе си, е изпълнил целия Закон. Любовта е основа на всяка добродетел в човека. Павел казва *„ако имам всичко, а любов нямам, аз съм нищо.“*

Въпрос 13: Каква поука можем да вземем от живота на Варнава, Анания и Сапфира?

- Бог ни призовава да живеем живот на служене. Той иска да имаме сърце на слуга.
- Бог ни призовава да бъдем смирени в живота си.
- Бог ни призовава към искрено даване на онова, което имаме с правилни мотиви и без погрешни очаквания.
- Бог иска да промени нашето име и да ни даде ново име, което да прославя и отразява Исус в живота ни.
- Бог ни призовава да живеем живот в истина, покорство, любов и искреност.
- Бог ни учи, че не можем да Го излъжем и не можем да скрием греха си от Него.
- Бог не приема лицемерието и лъжата. Такива неща нямат място в живота на вярващия човек и Църквата. Той застава срещу такива неща.

5 глава

Деяния 4:29-31 и 5:12-42

Въведение:

Виждаме от конктекста на предишните събития в 3-та и 4-та глави, че садукеите и фарисеите със заплахи се опитват да попречат на апостолите да проповядват Благовестието. След тези събития апостолите единодушно издигат глас към Бога в молитва и искат от Него дързост и смелост да проповядват Благовестието. В молитвата си те продължават да искат от Бога, докато те проповядват Благовестието, Той да потвърждава Словото Си с чудеса и знамения чрез името на Исус Христос. Библията ни казва, че в края на тази молитва мястото, където бяха събрани учениците, се разтресло и всички се изпълнили със Святия Дух и с дързост говорели Божието Слово. Това, което е описано до тук е контекста на събитията преди *5-та глава на Деяния на апостолите*. В тази глава е описан случая с лъжата на Анания и Сапфира и от *12-ти до 42-ри стих* е разказ за това как апостолите, които като проповядват Благовестието, извършат много чудеса. Те биват затворени, гонени и бити заради вярата си в Христос и Благовестието, което споделят с хората. В настоящето изучаване ще разгледаме по подробно тези събития и ще се опитаме да разберем какво иска да ни каже Бог чрез тях.

- Прочетете и разгледайте пасажа за 5-10 мин. – Отбележете вашите наблюдения и впечатления от текста.

Дискусия:

1. Кое ви направи най-силно впечатление? Кои са главните теми в пасажа?
2. С какви думи бихте описали Божието царство?
3. Разкажете за ситуация в живота си, при която сте били гонени или наказвани заради вярата си. Каква е била причината за това?
4. Какво са чудесата и знаменията? Каква е дефиницията за тези две думи?
5. Поканете хората да споделят свидетелство за това как са виждали Бог да работи по чуден начин в техния живот или в този на близък приятел. Кога за последно се е случило това?

6. Какво е мястото и предназначението на чудесата и знаменията в Благовестието и живота на Църквата?
7. Какво трябва да е отношението на Христовия ученик към чудесата и знаменията? Какво е отношението на апостолите към чудесата?
8. Какви опасности крият чудесата и знаменията за вярващия в Христос?
9. Какво казва Библията за Божието царство?
10. До колко успяваме да преживеем Божието царство днес?
11. Виждаме ли днес да се случват тези неща в живота ни и около нас? Защо да, защо не?
12. В текста виждаме, че апостолите срещат опозиция от страна на фарисеите. Каква е опозицията днес срещу нас и как се справяме с нея?

Бележки за водещия

Въпрос 1: Кое ви направи най-силно впечатление? Кои са главните теми в пасажа?

- Божието царство. Изразено е в това, че апостолите проповядват Благовестието на хората, изцеляват ги, освобождават ги и хората се спасяват като виждат и слушат за Божието спасително дело.
- Преследване заради Благовестието. Когато Църквата проповядва Благовестието, тя винаги има опозиция от различни места. От невярващи хора, чрез които действа Сатана, но също така и от религиозни човеци, които не познават истински Христос и Божието царство.

Въпрос 2: С какви думи бихте описали Божието царство?

- Сила
- Радост
- Мир
- Правда
- Изцеление
- Освобождение
- Спасение
- Благовестието
- Вечност
- Святост
- Справедливост
- Любов
- Бог, Исус, Святия Дух

Въпрос 4: Какво са чудесата и знаменията? Каква е дефиницията за тези две думи?

- Лестър Самрал е казал нещо по този въпрос:

  Във времето на нашето поколение човекът стъпи на Луната. Изследва дълбочините на океана. Дори успя да създаде в лабораторни условия странни и причудливи форми на живот. Чрез феноменалното увеличаване на знанието, за което говорят и Писанията, човекът употреби естествените закони, за да достигне до неща, които преди се смятаха за невъзможни така наречените "чудеса" на съвременната наука. Но те не са истински чудеса в най-чистия смисъл на думата.

Истинските чудеса се случват въз основа на духовни събития, които са извън обсега на науката.

Обяснено по най-простия начин, чудо означава Бог да направи нещо, което е отвъд човешкия разум. То обезсилва онова, което хората смятат за природен закон.

Казано по друг начин, чудесата са премахване на човешки или природни бариери, което позволява на божествената сила да се излива безпрепятствено. Чудото излиза от границите на естествените закони и сили, позволявайки на Бог да извърши онова, което Той желае. А Бог желае да благославя и просперира Своето творение.

- Тълковният речник определя думите "знамение" и "чудо" по следния начин:

  Знамение – Това е необикновено природно явление или случка, тълкувани като знак за значимо събитие.

  - *Синоними на думата **знамение** са* : Белег, Знак, Символ, Симптом, Признак, Чудо, Предвестие, Предчувствие, Предвестник.

  Чудо – Това е необикновено, свръхестествено явление. Определя се също като нещо, което удивлява със своята изключителност и необичайност.

  - *Синоними на думата **чудо** са*: Знамение, Феномен, Рядкост, Особеност.

Въпрос 6: Какво е тяхното място и предназначение в Благовестието и живота на Църквата?

Чудесата и знаменията, извършени в Библията от страна на Божиите хора са имали главната цел хората да разберат, че това, което Божиите хора говорят не е от тях самите, а е Божие дело. Тяхното място и предназначение са конкретни и ясно изобразени в Божието Слово. Чудесата и знаменията отразяват волята, истинността, авторитета и присъствието на Бога. **Чудесата и знаменията съпътстват Божието Царство, което Бог иска да установи на земята и в сърцата на хората.** Крайният резултат на всичко е хората да познаят и повярват, че Исус е истинния Бог и няма друг подобен на Него. Чудесата и знаменията в името на Исус отварят врата за Божието царство. Това се вижда ясно в служението на Исус и на апостолите. Божието царство се характеризира с присъствието на Бога. В лицето на Исус Христос, Който дойде на земята сред човеците, Божието цаство започна да се установява. Йоан Кръстител изпраща учениците си да попитат Исус дали Той е Онзи, Който всички в Израел очакват? Отговорът на Исус е необичаен. Вместо да отговори със „ДА", Той отговаря, че *„слепи проглеждат, глухи прочуват, прокажени се очистват, сакати прохождат, мъртвите биват възкресени и на сиромасите се проповядва благата вест. Благословен е онзи, който не се отвръща от Мен."*

Второзаконие 4:34; 6:22; Деяния 4:29-30; Лука 7:18-23

Въпрос 7: Какво трябва да е отношението на Христовия ученик към чудесата и знаменията? Какво е отношението на апостолите към чудесата?

Отношението трябва да бъде смирено. Трябва да се осъзнае и приеме като неоспорим факт, че всяко чудо или знамение, което става чрез човек, е единствено и само благодарение на Бога. *Деяния 3:12-16; 4:29-30.*

Въпрос 8: Какви опасности крият чудесата и знаменията за вярващия в Христос?

- Може би една от първите опасности е гордостта. Тя е онова чувство, което те кара да се мислиш за нещо повече от това, което си. Това са мисли и на едно себевъзвеличаване, което измества фокуса от Бога. Това е греха, който издига себедостатъчността, себеправедността на пиедестал. Това е основната опасност, която може да доведе до много други проблеми в човека.
- Гордостта може да доведе до:
  - Заблуда;
  - Объркване;
  - Себеправедност;
  - Осъждение на другите;
  - Непокорство, бунт;
  - Търсене на слава от хората;
  - Търсене на материални облаги чрез поучаването и изцеляването на хората.

Въпрос 9: Какво казва Библията за Божието царство?

- Библията говори за Божието царство на много места и го описва по различни начини. Най-общо казано можем да кажем, че Божието царство е място, в което Бог е единствен Господар и Неговата личност и характер изпълват всяко кътче от това царство.
- Библията говори, че Исус дойде на земята, за да възстанови Божието царство сред хората и да възстанови взаимоотношенията на човека със Създателя. Хората са били поробени от Сатана и неговото царство. Дяволът, чрез измамата на греха е наложил своето царство в живота на хората по цялото лице на земята. Това е и причината, поради която Исус дойде и започна да изгражда наново онова, което Адам бе загубил в началото.
- В *Матей 12:28* Исус казва нещо интересно относно Божието царство. Той извършва чудеса и знамения сред евреите и всички, които отивали при Него за изцеляване или освобождение, бивали възстановявани по чуден начин. На тези дела на Исус, фарисеите се обръщали към Него и хората, като казвали, че Исус върши тези неща чрез силата на началника на бесовете Веелзевул. На това твърдение, Исус отговаря по един много ясен, мъдър и категоричен начин:

  „А Исус, като знаеше техните помисли, рече им: Всяко царство, разделено против себе си, запустява; и никой град или дом, разделен против себе си няма да устои. Ако Сатана изгонва Сатана, той се е разделил против себе си; тогава как ще устои неговото царство? При това, ако Аз чрез Веелзевула изгонвам бесовете, чрез кого ги изгонват вашите възпитаници? Затова, те ще ви бъдат съдии. ***Но ако Аз чрез Божия Дух изгонвам бесовете, то Божието царство е дошло върху вас.“***

- *Лука 4:38-42* е друг пасаж, който описва, че чудесата и знаменията са белег, че Божието царство е дошло при човеците.

  “И като стана и излезе от синагогата, влезе в къщата на Симон. А Симоновата тъща беше хваната от силна треска; и те Го молиха за нея. А Той, като застана над нея, смъмри треската и тя я остави, и жената начаса стана и им прислужваше. И при залез слънце всички, които имаха болни от разни болести, ги доведоха при Него; а Той,

като положи ръце на всеки от тях, ги изцели. Още и бесове с крясък излизаха от мнозина и казваха: Ти си Божият Син. А Той ги мъмреше и не ги оставяше да говорят, понеже знаеха, че Той е Христос. И като се съмна, Той излезе и отиде на уединено място, а множествата Го търсеха, идваха при Него и искаха да Го задържат, за да не си отива от тях. ***Но Той им каза: И на другите градове трябва да благовестя Божието царство, понеже затова съм изпратен. И проповядваше в Галилейските синагоги.“***

- *Лука 9:2* - още един стих, в който Исус говори за Божието царство, потвърдено от чудеса и знамения. Тук Исус изпраща учениците Си да Благовестят Божието царство и да изцеляват болните.

  „И изпрати ги да проповядват Божието царство и да изцеляват болните.“

- *Матей 19* също отразява един много важен аспект на Божието царство. Това е историята с богатия младеж, който не пожелава да продаде имота си и да последва Исус. Този важен аспект на Божието царство е свързан със самия Бог. Този, който иска да влезе в Божието царство трябва да приеме Исус за най-ценното нещо, което някога би имал. В случая на младежа богатството му го било заслепило и вързало сърцето му дотолкова, че той не успява да види и осъзнае, че самия Исус е вечният живот и царството, което той търси.

- *Марк 1* описва друга основна част на Божието царство. В *14-ти и 15-ти стих* Исус казва следното:

  „След като Йоан беше хвърлен в затвора, Исус дойде в Галилея и започна да проповядва Благата вест от Бога. Той казваше: „Времето дойде. Божието царство наближава. Покайте се и повярвайте в Благата вест!“

  От това разбираме, че проповядването на Благата вест е онова, което предвещава и въвежда в Божието царство и така, проповядвайки Благовестието, и приемайки Благовестието, Божието царство идва в живота на хората.

  Библията говори за Божието царство в сегашно и бъдеще време. Чрез това Бог иска да ни разкрие, че Неговото царство може да бъде опитано и преживяно сега във времето на нашия живот на земята и в едно бъдеще, когато човек премине във вечността.

- *Йоан 3*. От Словото разбираме, че Божието царство е свято, защото Бог е Свят и Той иска всеки желаещ да бъде част от Неговото царство, да бъде свят. В Божието царство се влиза чрез покаяние и новорождение.

Въпрос 10: Доколко успяваме да преживеем Божието царство днес?

За да можем да видим какво е състоянието на духовният ни живот, е нужна искрена проверка чрез въпроси.

- Кога за последно сме благовествали?
- Кога за последно сме се молили за някой и той е бил освободен или излецен?
- Кое е последното нещо, от което сме се отказали заради Исус и Неговото царство?

Въпрос 12: В текста виждаме, че апостолите срещат опозиция от страна на фарисеите. Каква е опозицията днес срещу нас и как се справяме с нея?

- Опозицията срещу нас днес по естество е същата, както в дните на апостолите и първата Църква. Страхове отвън и отвътре, заплахи, гонения. В наши дни тези неща са изразени по различен начин.
- Може би най-голямата опозиция на вярващия човек е самият той. Ако се замислим колко пъти причината да не извършим Божията воля е била поради външен фактор или заради нас самите, ще видим, че поради нашата слабост, която се изразява в много неща, ние не сме успяли да извършим това, което трябва.
- В историята можем да забележим, че работата за Божието царство е растяла, тогава когато вярващите хора са били подтиснати и гонени от външни фактори.
- Днес в Европа и конкретно в България имаме свободата да споделим свободно вярата си. Можем да споделим Благата вест и това, което мислим и вярваме за Исус без да престъпваме законите на страната си. Но истината, която многократно можем да видим в живота си е, че ние не искаме да престъпим закона на плътта си. Въпреки външната свобода, която имаме, ние сме възпирани от страховете, маловерието, непокорството, липсата на посвещение, вярност, жертвоготовност и любов. Когато законът на плътта се издига над закона на Божия Дух, това е белег, че човек не е новороден. Новородените и истински покаялите се ученици на Христос са умрели за себе си и този живот. Новороденият човек се доверява напълно на Бога за живота си и Му се покорява като верен слуга на всичко, което Той му каже да извърши. Това е, което се вижда и в Библията и по-конкретно в Деяния на апостолите!
- Справянето с тази опозиция означава да се върнем обратно при Бога и да приемем напълно Благовестието, да бъдем искрено и напълно покаяли се хора и така новородени и възкресени за нов живот да оставим старото, и да живеем за Христос и Неговото царство.

  Новият човек е:

  - Смел
  - Верен
  - Покорен
  - Дързостен
  - Обичащ
  - Даващ
  - Свидетелстващ
  - Смирен
  - Слуга

Заключение:

Нещо, което д-р Лестър Самрал е казал за чудесата и знаменията в Божието царство.

> ***Чудесата не се случват просто така***
>
> *“Това начало на чудеса направи Исус... и изяви славата Си; и учениците Му повярваха в него” (Йоан 2:11).*
>
> *Когато Моисей се изкачи по назъбените склонове на Синайската планина, за да търси Бога, той застана пред един обикновен храст, който започна да се държи необикновено. Огънят, който обгръщаше храста, беше истински, но в него нямаше сила да изгаря.*

Анна беше възрастна жена, на която природата бе отнела правото да има деца. И все пак при свръхестествената намеса на Бога тя забременя и роди син.

Йерихон беше ограден с големи и здрави стени, благодарение на които беше устоял на разрушителното влияние на времето. Те го бяха предпазвали от бури и от нашественици. Божиите хора маршируваха седем дена около тези непоклатими стени, а на седмия ден обиколиха града седем пъти, покорявайки се на заповедта на своя Господ. Когато издадоха победен вик, стените моментално се срутиха.

Според Яков 5 Илия беше обикновен човек. Той беше подвластен на всички човешки слабости и ограничения, които тормозят и нас. С вяра Илия се помоли да не вали и в продължение на три години и половина над земята тегнеше суша. Той се помоли отново да завали, но от небето не падна и една капка дъжд. Отново последва молитва, но дъжд все още нямаше. Многократната молитва с вяра накара облаците да дойдат. Най-накрая отговорът на молитвата на Илия дойде под формата на дъждовна буря и цялата земя даде плод.

Тези чудеса са само една малка представителна част от чудесата, записани в Стария завет. После се появи най-големият чудотворец на всички времена.

Вода, превърната във вино, умножени риби и хлябове, отворени слепи очи, възкресени мъртви, укротена буря са малко от чудесата, които Исус извърши и подобия виждаме днес в света около нас. Започваме да се питаме какво всъщност са чудесата?

Думата "чудо" днес се използва толкова често, че сме започнали да губим представа за истинското ѝ значение.

Във времето на нашето поколение човекът стъпи на Луната. Изследва дълбочините на океана. Дори успя да създаде в лабораторни условия странни и причудливи форми на живот. Чрез феноменалното увеличаване на знанието, за което говорят и Писанията, човекът употреби естествените закони, за да достигне до неща, които преди се смятаха за невъзможни така наречените "чудеса" на съвременната наука. Но те не са истински чудеса в най-чистия смисъл на думата. Истинските чудеса се случват въз основа на духовни събития, които са извън обсега на науката.

Обяснено по най-простия начин, чудо означава Бог да направи нещо, което е отвъд човешкия разум. То обезсилва онова, което хората смятат за природен закон.

Казано по друг начин, чудесата са премахване на човешки или природни бариери, което позволява на божествената сила да се излива безпрепятствено. Чудото излиза от границите на естествените закони и сили, позволявайки на Бога да извърши онова, което Той желае. А Бог желае да благославя и просперира Своето творение.

Както и да погледнем на нещата, ще видим, че чудеса не се случват просто така. Те не идват в резултат на човешки прищявки и странни идеи. Те въобще не са човешки дела. Чудесата принадлежат на Бога.

По време на пътуванията си в над 100 страни аз съм наблюдавал чудотворната сила на Бога и открих, че тя е еднаква навсякъде, сред всички народи на света.

Открих също така, че нещото, което предизвиква Бога да направи чудо, е вярата на човека. Бог може да върши чудеса и единствено по Своя воля, но рядко се случва така. Обикновено виждаме как Бог и човекът си сътрудничат, за да извършат невъзможното. Това не означава, че чудесата стават по волята на човека. Чудесата са резултат от божествената воля, а човекът, който привидно върши чудото, е просто представител на Бога.

Божието слово ни обещава, че можем да направим всичко чрез Онзи, който ни дава сила. Но нека все пак да осъзнаем, че не можем да очакваме от Него всичко, докато Той първо не получи всичко от нас. Пълното посвещение е израз на пълна вяра. Ако задържим и частица от себе си, ще покажем съмнение.

Ако Бог ме е използвал като канал за Своята чудотворна сила, то е защото съм Му дал това пълно посвещение. Нещата от света никога не са ми били скъпи.

Предал съм целия си живот като жива жертва за изпълнението на Божията воля и цел.

В цялата Библия виждаме нещата да стават по този модел: първо човекът предава всичко на Господа, а после Бог използва този човек, за да изяви Своята сила и слава.

Когато се протегнем към Бога и се приближим към Него с вяра, можем да очакваме да се случат невероятни неща. Не, чудесата не се случват просто така. Те се случват, когато с детинска вяра някой се остави изцяло в ръцете на Бога.

Когато вдовицата се срещна с пророк Илия, в дома ѝ имаше олио и брашно колкото за една малка питка. Тя и синът ѝ мислеха, че това ще е последното им ядене, преди да умрат от глад. То щеше да бъде толкова малко, че огънят на две малки клечки беше достатъчен за приготвянето му. И макар че имаше толкова малко, Илия, пророкът, ѝ каза да му го даде. Това прилича на някои проповедници, които искат от бедните вдовици последните им левчета, нали. Но когато тази жена се покори на гласа на Бога, тя изведнъж видя как нуждата ѝ беше свръхестествено и изобилно снабдена за три години напред.

Когато Давид имаше вярата да застане без страх пред огромния Голиат и да хвърли срещу него едно малко камъче, целият му живот висеше на косъм. Давид запрати камъчето и когато го направи, Бог го хвана във въздуха и го насочи към единственото уязвимо място по тялото на гиганта. Врагът на Давид падна мъртъв в краката му.

Петър стана свидетел на едно чудо, когато видя Исус да се приближава към него по водата. Както много други, които стават свидетели на чудеса, така и Петър веднага поиска да изпита сам същата сила. Поиска да ходи по водата като Исус. Колко ли е бил развълнуван да чуе гласа на Учителя, който го кани да стъпи на езерото!

Но какво щеше да стане, ако Петър се беше опитал да тръгне по водата единствено "на вяра"? Представете си, че той просто си беше стоял на ръба на лодката, вярвайки с целия си ум, че може да посрещне Исус, ходейки по водата. Представете си, че просто беше продължил

да стои там, очаквайки Исус да го повдигне по някакъв мистериозен начин и да го понесе над водата. Ако Петър беше чакал Исус да свърши цялата работа, той никога нямаше да преживее чудо. Но Петър съдейства на Бога. Той доказа вярата си чрез дела. Чрез собствената си воля и чрез силата на собствените си крака той прескочи ръба на лодката и направи крачка по вълните. Той направи онова, което бе по силите на човек. Ролята на Петър в чудото беше да върви.

Когато тръгна, Бог чрез чудо втвърди вълните под краката му. Това не беше по силите на човек - то изискваше чудо. Тук беше ролята на Бога.

Докато Петър имаше доверие в Исус, гребените на вълните бяха под краката му като скалите на брега. Когато започна да си мисли: "Не мога", той наистина не можеше повече.

Днес на нас ни е лесно да гледаме чудесата на Исус и да казваме: "Да, ама Той беше Бог. Аз не мога да повторя тези чудеса, защото съм само човек."

Вярно е, че Исус беше и е Бог. Но аз вярвам, че чудесата, които извърши, Той не ги извърши като Бог, а като човек чрез силата на Святия Дух.

Ако чудесата на Исус бяха извършени от Него като от Бог, ние нямаше да можем да ги повтаряме. Ние не сме богове. Но ако ги е извършил чрез силата на Святия Дух, то ние можем да видим същите чудеса да се случват в нашия живот, защото притежаваме същата сила. Ние имаме същия Свят Дух.

Когато Исус се връщаше при Отец, Той обеща, че ще ни изпрати друг Утешител, Своя Свят Дух. В Деяния 1:8 са записани последните Му думи към учениците, преди да се възнесе на небето. Напускайки ги, Той умишлено остави това обещание да кънти в ушите им: "Но ще получите сила, след като Святият Дух слезе върху вас."

Чрез силата на Святия Дух хората днес могат да повтарят Неговите чудеса. Исус каза: "Онзи, който вярва в Мене, ще върши делата, които Аз върша; и по-големи от тях ще върши; защото Аз отивам при Баща Си" (Йоан 14:12).

Интересно е, че Исус каза, че ще вършим по-големи дела от Него. За да разберем тези думи, трябва да осъзнаем, че дадено нещо може да бъде "по-голямо" по два начина. Може да бъде по-голямо по вид или по-голямо по размер. Очевидно, качеството на чудесата, които днес виждаме, не е по-голямо от това на Исусовите. Не може да има по-велико чудо от това да възкресяваш мъртвите. Но хората днес могат да надминат чудесата на Исус по обхват. Например чрез радиото, телевизията и пресата аз проповядвам ежедневно на повече хора, отколкото Исус през цялото Си служение.

Също така днес по лицето на земята има няколко пъти повече души, отколкото в първи век. Нуждата днес е далеч по-голяма.

Нека обаче не се задоволяваме с това просто да достигнем до повече души, отколкото Исус. Изпълнявайки тази по-обширна дейност, нека не забравяме и първата част на стиха: "Делата, които Аз върша, ще върши и той".

Делата на Исус включват 40 демонстративни чудеса "знамения", които са записани в Евангелията. Йоан 20:30 казва: "И много други чудеса наистина извърши Исус, които не са записани в тази книга."

Много искрени, но заблудени християни са повярвали на лъжата, която казва, че чудесата били за Библейските дни, но не и за днес. Те пренебрегват величественото бъдеще време в думите на Исус, когато Той заяви: "Тия знамения ще следват онези, които вярват."

Дните на най-великите чудеса, които светът някога е виждал, са дните, в които живеем днес.

6 глава (1 част)

Деяния 6:1-7

Въведение и контекст:

1. Търсите си работа и попадате на фирмата, в която искате да работите. Те ви приемат за интервю, но преди това искат CV, препоръки и мотивационно писмо. Отивате на интервюто и те ви задават следните въпроси, на които очакват отговор:

   Защо да изберем вас? С какво сте по-подходящ от другите? До колко работата ще ви е приоритет? Как се справяте в конфликтни ситуации?

След като Църквата започва да расте, нуждите в нея започват също да нарастват. Виждаме, че хората имат нужди от различно естество, но най-общо казано те са духовни и ежедневни нужди, свързани с техните земни потребности. С нарастването на броя на вярващите и с нарастването на нуждите, нарастват и проблемите в Църквата. Това е един всеобщ принцип, който може да се забележи във всяко общество. В Църквата виждаме този проблем за първи път в лицето на Анания и Сапфира, които се опитват да излъжат апостолите, Църквата и Бога, за да получат слава и почит. Друг подобен пример, в който възниква проблем в новото общество е с разпределянето на всекидневните нужди на вдовиците. Това е разбираемо с оглед растежа на Църквата. Както в *Деяния 4-та и 6-та глави*, така и на други места в Библията, можем да видим различните проблеми, пред които Църквата се е изправяла. Но по-важното от това, че има проблеми е, как се справяме с тях? От Божието слово научаваме един принцип за живота на Църквата. Когато тя е покорна на Христос и живее това, което Той желае, винаги ще има проблеми, пред които тя ще се изправя. Те обикновено са два вида: ОТВЪН и ОТВЪТРЕ. Основният въпрос не е дали ще има проблеми, а как да се справим с тях? Това е една от главните теми в изучаването на *6-та глава от Деяния на апостолите*.

- Прочетете текста.

Дискусия:

2. Какъв е приблизителния брой на повярвалите до този момент?
3. Какви са проблемите в този пасаж, пред които се изправя Църквата?
4. Кои са основните теми в пасажа?

5. Кои са гръцките и еврейските юдеи? Каква е разликата между тях?
6. Кои са тези 7 мъже, които Църквата избира? Какво знаем за тях?
7. Какъв е критерия, който Божието слово поставя за всеки, който иска да бъде служител? Какво ни казва пасажа за това?
8. В днешно време Божият стандарт във всяка сфера е атакуван от света. По какъв начин можем запазим този стандарт?
9. Защо апостолите избират да постоянстват в молитвата и словото пред това да решават проблема с раздаването на помощите на вдовиците?
10. Какво са приоритетите? Как влияят на живота ни?
11. Като вярващи хора кои са приоритетите ни днес? По какъв начин Бог и Благовестието са включени в тях?
12. Как да кажем „ДА“ на Бога, молитвата и Благовестието? Как да допуснем тези неща да управляват живота ни?
13. По какъв начин Стефан и апостолите са пример за нас в този пасаж?

Бележки на водещия

Въпрос 2: Какъв е приблизителния брой на повярвалите до този момент?

- Поне 8000 човека.

Въпрос 3: Какви са проблемите в този пасаж, пред които се изправя Църквата?

- Те са два вида:
    - Проблем отвътре – с разделянето на храната за вдовиците;
    - Проблем отвън – с преследването и арестуването на Стефан.

Въпрос 4: Кои са основните теми в пасажа?

- Как да се постъпва в конфликтни ситуации?
    - Приоритетите в живота на Църквата и служителя.
    - Да кажем „ДА“ на най-важните неща и да не пренебрегваме останалите.
- Какъв трябва да бъде Божият служител?
- Опозицията срещу Църквата или какви са последствията от това да служим на Бога?
    - Този въпрос ще бъде засегнат повече в следващото изучаване в *7-ма глава*, което е свързано със Стефан.

Въпрос 5: Кои са гръцките и еврейските юдеи? Каква е разликата между тях?

- Гръцките евреи са от друга земя и говорят гръцки.
- Еврейските евреи са от Юдея, територията на Израел, и говорят арамейски.

Въпрос 6: Кои са тези 7 мъже, които Църквата избира? Какво знаем за тях?

1. **Стефан** - Името му означава „корона на победител”. Той е първият мъченик за вярата. Бог го използва по мощен начин в Благовестието. Чрез Стефан стават много чудеса и знамения. Бог го изпълва с мъдрост и откровение за Словото и Бога. Стефан е пълен със Святия Дух, благодат, вярност и вяра.

2. Филип - В Новия завет са споменати няколко души с това име. Този Филип е един от седемте. Името му означава „любител на коне”. За служението му се говори в *Деяния 8*. Той е използван от Бога за съживлението в Самария, както и да свидетелства лично на държавен служител от Етиопия. В *Деяния 21:8* е наречен благовестител, а дъщерите му също са в активно служение (т.е., пророчици, вж, *Деяния 21:9*, вж. Специалното понятие: Жени в Библията към 2:17).

3. Прохор - Малко знаем за този човек. В The International Standard Bible Encyclopedia, Том 4, издателят James Orr казва, че Прохор става епископ на Никомедия и умира като мъченик в Антиохия (стр. 2457).

4. Никанор - Нищо не се знае за този мъж от църковната история. Името му е гръцко и означава „победител”.

5. Тимон - Нищо не е известно за този мъж от историята. Неговото име е гръцко и означава „почтен”.

6. Пармен - Това е кратка форма на името Парменидис. Съгласно църковната традиция той умира като мъченик във Филипи по време на император Траян (вж. The International Standard Bible Encyclopedia, vol. 4, p. 2248).

7. Николай (прозелит) - вероятно информацията за този мъж е повече, защото той идва от града на Лука. Когато си еврейски прозелит, това включва три неща:

1. човекът трябва да се кръсти в присъствието на свидетели;

2. ако е мъж, трябва да се обреже;

3. ако им възможност, трябва да принесе жертва в храма.

В църковната история е налице известно объркване относно това име, защото има група от последователи с такова име, спомената в *Откр. 2:14-15*. Някои от ранните църковни отци (напр. Ириней и Иполит) смятат, че същият Николай е основател на еретична група. Повечето от църковните отци, които изобщо споменават това име, смятат, че въпросната група може да е използвала името му, за да се похвалят, че основателят им е водач в Йерусалимската църква.

Всичките седем мъже имат гръцки имена, но повечето юдеи от Диаспората имат и еврейско, и гръцко име. Имената не означават, че всички те са евреи, говорещи гръцки. Логиката предполага, че е имало представители и от двете групи.

Въпрос 7: Какъв е критерия, който Божието слово поставя за всеки, който иска да бъде служител? Какво ни казва пасажа за това? (*Като пояснителен въпрос може да се използва: С какво характеризираме хората с добро име? Какво означава доброто име?)*

- Всеки, който е познат от хората с добро име, е заради добрите черти в характера му, които формират неговата личност. Тези черти на характера правят впечатление и оказват влияние на всеки, който е около тези хора.

- В началото използвахме примера с желаната работата, за която кандидатстваме. За да бъдем наети на работа, е нужно да притежаваме определени качества и умения, които се изискват в работата.

  Същото е и с всеки човек, който иска да служи на Бога. Божието слово има критерий към всеки, който иска да Му служи за достигане на неспасените и изграждане на Църквата.

  Няколко пасажа относно критерия на Божието слово.

  - I Пет. 1:13-19;
  - I Пет. 2:13-17;
  - I Пет. 3:1-12;
  - I Пет. 5:1-11;
  - I Тим. 2:8-12;
  - I Тим. 3;
  - I. Тим. 4

  От тези и много други пасажи, в които са изброени различни критерии за служителите можем да видим нещо, което е фундаментално за Божиите хора. Библията изисква одобрен характер. Преди всяка дарба, талант, сила и т.н., Божието слово изисква *вярност, смирение, гостоприемство, любов, жертвоготовност, чистота, учтивост, търпение, себевладение, показване на милост и даване на прошка*. Всички тези качества и много други изброени в Словото са основния критерии за Божия служител. Те формират характера, чрез който всичко останало ще бъде задвижено и развивано в служението.

Въпрос 8: В днешно време Божият стандарт във всяка сфера е атакуван от света. По какъв начин можем запазим този стандарт?

Възможно е на този отговор да се отговори по следния начин: "Като живеем това, което казва Библията" и подобни на този отговор. В такъв случай, просто помолете човека, който е дал този отговор, да обясни малко повече това, което казва.

- Най-малкото, което можем да направим е да бъдем чисти в говоренето си, в обличането си, в мислите си към другите. Трябва да защитаваме слабите, да не се впримчваме в гнусни печалби и сребролюбие, да служим на хората и т. н.
- Това, което Божието слово поставя като изискване пред всеки служител, не трябва да бъде снишавано. Това е стандарт, поставен от Бога, който не бива да бъде променян от никой и нищо. Това са думи, които имат вечна стойност, които не бива да бъдат пренебрегвани. Днес във времето, в което живеем, ние трябва да пазим повече от всякога това, което Словото казва. Днес стандартът на Божието слово е атакуван с цел да бъде принизен и потъпкан, но това ще стане само, ако Църквата Христова позволи. Тя е призована да поддържа този стандарт на живот в покорство на Бога и Словото Му.

Въпрос 9: Защо апостолите избират да постоянстват в молитвата и Словото пред това да решават проблема с раздаването на помощите на вдовиците?

- Защото проповядването на Словото (Благовестието) и постоянството в молитва е главната цел и призив на апостолите и Църквата. Това е ПРИОРИТЕТА в живота, който Исус им е заръчал.

- Със сигурност не е защото не обичат хората и не искат да се занимават със социалната дейност на Църквата. Причината да кажат това е, защото те знаят, че Исус ги призова да изпълнят мисията да споделят Благата вест и да правят ученици. Това беше и продължава да бъде и днес главната цел и фокус на Църквата. Апостолите знаели, какво иска Бог от тях и се фокусирали на 100% върху призива от Бога за живота им. Те били хората, които Бог избра да започнат и посветят живота си на това дело. Те са стълбовете, които Бог постави за Църквата. Всички останали трябваше да се учат и да вземат пример от техния живот.

  В *Матей 28:18-20* Исус дава заповедта, от която цялата Църква трябва да е водена.

  "Тогава Исус се приближи към тях и заговори: Даде Ми се всяка власт на небето и на земята. И така, идете и създавайте ученици измежду всички народи, и ги кръщавайте в името на Отца и Сина, и Святия Дух, като ги учите да пазят всичко, което съм ви заповядал. И, ето, Аз съм с вас през всички дни до свършека на света."

Именно заради това, те предприемат тези действия на структуриране и разпределяне на службата в Христовото тяло. *Ефесяни 4:11-16; I Кор. 12:11-31*

Структурата на Църквата е водена от главната цел света да бъде спасен. Делото на Църквата не свършва с това хора да стигат до познаване и приемане на Христос за Господ и Спасител. Това е само началото на техния път. След това вярващите хора имат нужда от изграждане, промяна на техния характер и мислене, които формират личността им.

Въпрос 10: Какво са приоритетите? Как влияят на живота ни?

Приоритетите са тези неща, които формират живота ни. Това са нещата, към които се стремим, които ни стимулират да инвестираме време, усилия, дисциплина, труд и любов. С други думи ние служим на онова, което ни е приоритет. Приоритетите са тези неща, на които казваме „Да", от които сме ръководени и които имат най-голям обхват в живота ни. Те са нещата, за които първо трябва да се помисли и всичко останало е след тях. Приоритети в живота ни са онези неща, които най-много обичаме и ценим. Всеки човек има различни приоритети, но какви са нашите като вярващи хора?

Въпрос 11: Като вярващи хора, кои са приоритетите ни днес? По какъв начин Бог и Благовестието са включени в тях?

Това е въпрос, който може да бъде риторичен, и на който всеки може да отговори за себе си. Може също така, този който води, да насърчи другите да кажат за себе си, като сподели пръв и като покаже искреност и уязвимост.

Въпрос 12: Как да кажем „ДА" на Бога, молитвата и Благовестието? Как да позволим те да управляват живота ни?

- Този въпрос е насочен към това как да направим свои приоритети Бог, Неговото слово, молитвата и Благовестието. На този въпрос можем да отговорим с едно изречение. Ние можем да кажем „Да" на Бога, Благовестието и молитвата като всеки ден избираме да ги преживяваме. Целта на въпроса е да излезем от теорията и да навлезем в практиката - как по практичен начин можем да ги поставим като Приоритет над всичко останало.
- Нещо практично, което е помагало, е човек да се помоли и да поиска прошка за всеки път, когато е поставял други неща като приоритет пред

Бог и волята Му. След това да се помоли за възможности и мъдрост как да благовества. Да изучава Словото и да прилага наученото.

- Ето и нещо по-конкретно. **(Пример)**
    - Всеки ден молитва – 30 мин.
    - Всеки ден изучаване на Словото – 30 мин.
    - Включете се в служение, което местната църква има сред невярващите. (затвор, старчески дом, дом за сираци и т.н.)
    - Направете списък на хората, които са ви близки и не са повярвали в Христос. Молете се за тях и започнете да излизате регулярно с поне един от тях. Бъдете искрени и най-вече бъдете близък приятел на човека. Това ще отвори врата за Благовестието.
    - Друг начин, по който може да направите Благовестието ваш приоритет и практично да го живеете, е да намерите група от хора, които обичат да правят същото, което и вие. Това може да са групи за стрийт фитнес, бягане, рисуване, поезия, музика, коли и т.н. Когато човек прави нещо, което му харесва, е по-лесно да общува с хората. По този начин със сигурност ще има едно нещо, за което да си говорите с тях. Именно в общуването идва Благовестието. Участвайки в такива групи, ще можете да останете повече време без да ви дотегне и ще имате възможност да изградите взаимоотношение с хората.
- Взаимоотношенията с хората и Благовестието са тясно свързани. Това е принцип от Божието слово, който Исус прилагаше постоянно и най-вече това се вижда във взаимоотношенията Му с апостолите. Други примери са Варнава и Павел, Павел и Тимотей.

Въпрос 13: По какъв начин Стефан и апостолите са пример за нас в този пасаж?

- Те са пример за нас в това как да постъпваме в конфликтни ситуации.
- Как да вземаме правилните решения и от какво да бъдем водени, когато ги вземаме.
- Какви служители трябва да бъдем.
- Пример са в това да виждаме кои са приоритетите в живота ни.
- Да поддържаме Божия стандарт и да го издигаме в света, в който живеем.
- Как да устоим, когато ни гонят и когато страдаме заради вярата си. *(това е тема, която ще продължи и в следващото изучаване).*

6 глава (2 част)
Деяния 6:8-15

Въведение

В миналото изучаване акцентирахме за проблемите в Църквата, които идват отвътре и как да се справяме с тях. Заедно с това говорихме и за Божия служител и стандарта, който Божието слово поставя пред нас. Говорихме също така за приоритетите на Църквата и всеки вярващ човек. В контекста на проблемите, които идват отвътре засегнахме приоритетите в сърцето на всеки вярващ, което не е имунизирано срещу греха и изкушенията и е в постоянна борба със старото естество на всеки от нас. Обсъждайки тези въпроси, говорихме за това какво са приоритетите за нас; какви са приоритетите на Бога, различават ли се нашите приоритети от Неговите и ако да, как да ги преподредим.

В предишното изучаване не говорихме много за Стефан, кой е той и каква е ситуацията, в която попада. В настоящето и следващото изучаване ще се опитаме да разгърнем по-добре образа на Стефан и делото на Църквата за разширяване на Божието царство.

Дискусия:

1. Прочетете текста и отбележете вашите наблюдения. (5-10 мин.)
2. Какви контрасти можем да отбележим в този пасаж?
3. Какво знаем за Стефан до тук? Кой е той?
4. Кои са тези хора от синагогите на Либертинците, Киринейците, Александрийците, от Киликия и Азия, които спореха със Стефан?
5. Какво означава да бъдеш пълен с благодат и сила? (стих 8)
6. В какво обвиняваха Стефан?
7. Защо го обвиниха точно в тези неща? Какво разкрива лъжливото обвинение за сърцата на обвинителите?
8. Как бихте описали царството на всички книжници, фарисеи, садукеи и свещеници?

9. Какъв вид опозиция сме срещали досега, когато сме споделяли Благовестието или сме помагали на някого? Как сме реагирали на опозицията?
10. Какво разбираме за Благовестието от този пасаж?
11. От казаното до тук за Стефан разбираме, че той е служител в Божието царство и е взел страната на Бога. Разбрахме също, че е пълен с вяра, с Божия Дух, мъдрост, добро име, благодат и сила. **В кои от изброените неща бихте желали да израствате? Какво ще направите, за да го постигнете?**

Обобщение и заключение

Бележки за водещия:

Въпрос 1: Прочетете текста и отбележете вашите наблюдения. (5-10 мин.)

- Стефан служеше на народа и проповядваше Благовестието.
- Възниква спор между Стефан и членове на садукейската синагога.
- Те се настройват срещу Стефан и заговарят против него лъжи.
- Водят го пред Синедриона (висшия съд в Израел).
- Лицето на Стефан е било като на ангел.
- В случая Стефан е онеправдан, но той не отвръща със същото отношение, с което обвинителите се отнасят към него.

Въпрос 2: Какви контрасти можем да отбележим в този пасаж?

- Стефан е изпълнен благодат и сила – Противниците му са пълни със завист и омраза.
- Стефан говори истината – Противниците лъжат.
- Стефан е воден от Бога и Неговото царство – Противниците са водени от себични мотиви и желанието си за власт.
- Стефан споделя Благовестието и изцелява болните – Противниците се противят и не позволяват на Бога да работи.
- Обвинителите на Стефан са разярени и емоционални – Стефан е изпълнен с мир и лицето му е като на ангел.

Въпрос 3: Какво знаем за Стефан до тук? Кой е той?

- Той е млад мъж.
- Името му означава „корона на победител”. Бог го използва по мощен начин в Благовестието. Той служи на Бога и Църквата за разширяване на Божието царство. Чрез Стефан стават много чудеса и знамения. Бог го изпълва с мъдрост и откровение за Словото.
- Той е от гръцките евреи и е назначен от апостолите да служи в разпределянето на помощи за вдовиците.
- Стефан е пълен с вяра, със Святия Дух, с благодат. Той е мъдър и е познат с добро име в обществото.

- Според тези си качества, той е избран от Църквата и апостолите да служи с раздаване на храната на вдовиците и нуждаещите се в църквата.
- Той е първият споменат човек, освен апостолите, който извършва чудеса и знамения сред хората.

Въпрос 4: Кои са тези хора от синагогите на Либертинците, Киринейците, Александрийците, от Киликия и Азия, които спореха със Стефан?

- За тях няма много информация и има много спекулации и предположения за това кои са те и с какво са известни.
- Едно от предположенията на тълкуватели като Уилям Макдоналд е, че това е една синагога с две групи от хора, които са крайни законници.
  - Юдеи от Киринея и Александрия.
  - Юдеи от Киликия и Азия (Павел е от Киликия и в следващата глава ще видим, че той индиректно е замесен в ареста и убиването на Стефан.).
- Друго предположение за Либертинците е, че те са юдеи, които са били роби или чиито бащи са били роби, но сега са свободни.

Въпрос 5: Какво означава да бъдеш пълен с благодат и сила? (стих 8)

- В някои преводи се използва думата "вяра" вместо "благодат", но в контекста на това, което Божието слово казва, тези две думи са взаимно допълващи се и са тясно свързани една с друга. Невъзможно е да имаш благодатта на Бога в живота си без да имаш вяра. Истинската вяра в Бога отваря пътища и врати към благодатта.
- *„Пълен с благодат и сила"*, може да бъде разглеждано като Божието благоволение и благословение върху живота и служението на Стефан.
- Да бъдеш пълен с благодат и сила означава, че в следствие на взаимоотношенията ни с Бога, които са изпълнени с вяра, покорство и свят живот, Той ни изгражда като ни подготвя и използва за Своя слава и разширяване на Божието царство.

Въпрос 6: В какво обвиняваха Стефан?

- Говори срещу Бога;
- Говори срещу Закона;
- Говори срещу Храма;
- Говори срещу Моисей.

Въпрос 7: Защо го обвиниха точно в тези неща? Какво разкрива лъжливото обвинение за сърцата на обвинителите?

- Словото е категорично и ясно, че тези обвинения са пълна лъжа, която тези хора се опитват да скалъпят срещу Стефан.
- Тези четири неща, в които Стефан е несправедливо обвинен са неща, които според закона на евреите заслужават смърт. Това е една подла постъпка от тяхна страна, с която показват, че те целенасочено търсят смъртта на Стефан. За тях той е трън в плътта. Учението, което той проповядва и чудесата, които върши подронват авторитета на Синагогата. Те не се интересуват от истината за Бога, а от себичните си мотиви, които Сатана вдъхновява в сърцата им.

- Постъпката на тези хора разкрива много неща за техния характер и личността им като цяло, но едно нещо изпъква много силно и то е в основата на всичко. Това, което те извършват разкрива, че те не са на един дух със Стефан. Те нямат Божия Дух в себе си. Те се опитват да се противопоставят с човешка сила срещу Божия Дух и не успяват. Това се вижда много ясно в *Деян. 6:10: „Но не можаха да противостоят на мъдростта и Духа, с който той говореше....“*

    - Библията ни казва, че духът на антихрист е този, който се противи на Христовото благовестие, което издига Исус като Господ, Месия и Спасител на света. Именно в такъв момент на активно проповядване на Божието благовестие, потвърдено чрез чудеса и знамения, духът на антихрист се разкрива и противопоставя срещу Църквата на Христос. Това е един духовен принцип, който Библията ни разкрива и също така ни увещава да не се плашим от него**.**

- Постъпката на тези хора разкрива тяхната слабост да противостоят на аргументите и фактите, които Стефан използва срещу всеки въпрос и противоречие, което те поставят пред Божия човек. Това разкрива и тяхното нежелание да се покорят на истината, и че те не са водени от желанието да защитят истината или да я познаят, а от своите егоцентрични мотиви. В техните очи Стефан е заплаха и враг за всичко, което те имат като позиция и мнение в обществото. Това, което те имат можем да го оприличим като „малка империя“ или „тяхното царство“ и тук идва въпросът какво е това царство?

Въпрос 8: Как бихте описали царството на всички, книжници, фарисеи, садукеи и свещеници?

- За развиване на дискусията по този въпрос е нужно да се коментира какво казва Библията за това и да се отвори на няколко пасажа.

- Какво казва Библията за това? – какво разбирате за тяхното царство от прочетеното? Прочетете: *Матей 3:7; Матей 23-та глава; Йоан 8:39-47*

  От тези текстове научаваме, че царството им е пропито с лицемерие, лъжи, контрол, страхове и най-вече, че тяхното царство е във война с Божието. За целта, Исус описва тяхното царство като място, в което те убиват всички, които са били пратени от Бога. По този начин Исус разкрива, че тяхното царство е царство на смъртта. Той ги характеризира като варосани гробници, пълни с мъртвешки кости, спиращи всички, които искат да отидат към спасение и познаване на истината. Исус не спира до тук, но им казва, че те са чада на Дявола. С това твърдение Господ иска да каже, че какъвто е баща им, такива са и те, и такова е и царството им. Исус разкрива, че те са отражение на Сатана и неговото царство.

- В обобщение на този въпрос можем да кажем, че Божието царство и царството на Сатана са във война и зад всяко дело срещу Църквата Христова се крие личността на Сатана. От тук нататък ще започне едно голямо гонение, което Противникът ще подбуди срещу Църквата и ще започне със залавянето и убиването на Стефан, за който в следващата глава предстои да говорим още.

Въпрос 10: Какво разбираме за Благовестието от този пасаж?

- То може да бъде обяснено. Божието слово и Благовестието имат рационално обяснение.
- Споделяйки Благовестието, можем да влезем в спор с отсрещната страна.
- Когато споделяме Благовестието, трябва да бъдем изпълнени с Божия дух, със сила и благодат.
- Винаги ще има противници на Благовестието.
- Благовестието е бойното поле, в което всеки вярващ воюва за разширяване на Божието царство и спечелване на нови спасени души.
- Бог иска да използва всеки вярващ в Благовестието. До сега видяхме само апостолите да проповядват благовестието и да вършат чудеса, но сега и младият мъж, Стефан прави същите неща.

Обобщение и Заключение

От казаното до тук можем да извадим заключението, че има война между Божието царство и царството на Сатана. Тя се води за душата на всеки един човек. В тази война всеки трябва да вземе страна. В Деяния на апостолите това е една главна тема. Всички дела на апостолите са пропити с проповядване на Благовестието и именно това е войната, която Църквата води с царството на мрака. Благовестието е това, което носи светлина на онези, които живеят в тъмнината на греха. Избирайки страна и участвайки в тази духовна война, която има отражение и във физическия свят, ние трябва да сме наясно със последствията и цената, която трябва да платим. За целта ние всеки ден трябва да искаме от Бога да ни променя, подготвя и използва. Ние трябва да знаем, че Той е призовал всеки вярващ.

Искрено вярвам, че всеки човек е възлюбен по един и същи начин от Бога и Библията ни разкрива, че това е „докрай“. След като сме възлюбени докрай трябва да знаем, че колкото и малки, обикновени и слаби да изглеждаме в собствените си очи, Бог ни вижда по различен начин. Искам да ви насърча, че Бог обича да използва слабите неща.

Ще завърша с това, че ние сме ограничени и слаби човеци, но сме в ръцете на един Всемогъщ и Любящ Бог. Той иска да сме инструменти в Неговите ръце, просто трябва да Му се предоставим напълно!

7 глава

Деяния 7:1-60

Въведение

В последното изучаване разгледахме втората част на шеста глава от *Деяния на апостолите*, която ни представя как войната в духовния свят се отразява и във физическия, как царството на светлината се изправя срещу царството на тъмнината. Видяхме описанието на един мъж на име Стефан, който е пълен със Святия Дух, благодат и мъдрост, верен служител на Бога, защитник на Божието благовестие и Божието царство. Това е човек угоден на Бога и използван като инструмент, чрез който Бог спасява хора, които стоят в тъмнина. Именно, докато Стефан върши тези неща, срещу него се издига опозиция, която не успява да противостои на мъдростта, с която той говори. В завистта и яростта си, законниците от синагогата на либертинците скалъпват лъжи срещу Божия човек и го изправят пред висшия съд на Израел. След изброените обвинения, Стефан бил попитан от първосвещеника: *„Вярно ли е това, в което те обвиняват?“*. От тук започва и седмата глава, в която ще проследим думите на Стефан за всичко, в което той е обвинен.

- Прочетете заедно текста. Имайте лично (самостоятелно) време, в което да наблюдавате текста, да запишете въпроси, които текста провокира във вас, както и онова, което ви прави впечатление. (15 мин.)

Дискусия:

1. Какви са главните теми в текста?
2. Какви контрасти наблюдаваме в текста?
3. Защо Стефан преминава през Стария завет по такъв начин?
4. Каква е целта на Стефан в тази проповед?
5. Кои са паралелите и сравненията, които Стефан използва за да разкрие Христос?

6. Какво иска да каже Стефан в стихове от 37-44 ?

7. Какво разбираме за Божието присъствие и храма?

8. Какво разбираме за Исус от пасажа?

9. Какво е отношението на Стефан към смъртта? Защо е такова?

Обобщение и заключение

10. На какво е пример Стефан в този пасаж?

11. Как можем да последваме примера на Стефан днес?

Бележки за водещия

Стефан прави кратък разбор на историята на Израел. В цялата му защита пред Синедриона са изброени конкретно 14 личности и две групи от хора *(дванадесетте патриарси и Израил като нация)*.

Авраам	12-те патриарси	Моисей	Давид
Исаак	Йосиф	Аарон	Соломон
Яков	Фараона	Исус Навин	Израелтяните

Стефан говори повече за няколко личности.

- Авраам и Бога

Бог сключва завет с него и му обещава, че ще бъде баща на много народи. Дава му син и като белег на завета между тях, Бог му дава и обрязването.

- Йосиф и Бога

Един от патриарсите, който е отхвърлен и продаден като роб от братята си, но Бог е с него въпреки всичкото зло, което Йосиф претърпява. Той става втори след Фараона и спасява семейството и рода си от глад като ги настанява в Египет.

- Моисей и Бога

В това време народът е нараснал и времето за обещанието, което Бог е дал на Авраам, е наближило. Тогава идва друг цар в Египет, който не познава израилтяните и той ги поробва с бичувания, работа и избиване децата им. Тогава Бог издига Моисей, който е отгледан за 3 месеца от майка си и е пуснат по реката, където фараоновата дъщеря го намира.

Когато, Моисей навършил 40 години, се опитал да помогне на израилтяните и заради тях той убил един египтянин. На другия ден Моисей се опитал да помогне отново на братята си, но те го отхвърлили и го нарекли убиец. След този момент, той избягал в пустинята и след още 40 години, бил призован от Бога да изведе и избави Израил от Египет. Чрез него станали велики чудеса и знамения, чрез които Бог извел народа си от Египет и Фараона.

Моисей говорил на израилевото множество, че в бъдеще Бог ще издигне Пророк измежду тях. По времето на Моисей израилтяните се бунтували срещу Бога. Те показвали своето непокорство и идолопоклонство пред Бога и поради

тази причина Бог ги изобличава за делата им. Те не носели скинията на Бога и не принасяли жертви на Бога, а на другите богове. Те носели скинията на Молох и звездата на Рефан, изображения, които си били направили.

- Исус Навин

В дните на Исус Навин, Бог въвел скинията си в земята, която обещал на израилтяните и така тя останала там до дните на цар Давид.

- Давид

Давид пожелал да направи храм на Бога. Той придобил Божието благоволение, но не успял да го построи. Неговият син Соломон го направил.

- Соломон

В дните на цар Соломон бил построен този храм, но Всевишният не обитава в ръкотворни храмове.

Въпрос 1: Какви са главните теми в текста?

- Защитата (апологетичната проповед) на Стефан пред Синедриона. *(от 2 – 53-ти стих)*
- Смъртта на Стефан. *(от 54 – 60-ти стих)*

Въпрос 2: Какви контрасти наблюдаваме в текста?

- **В началото** Стефан се обръща към Синедриона с уважение и почит като им казва: *„Братя и бащи, слушайте!“* **В края на своето обръщение**, той ги нарича: Твърдоглави хора с необрязано сърце и уши. Той ги оприличава на хора, които винаги се противят на Святия Дух и добавя към тези обвинения като казва, че са предатели и убийци.
  - **В началото** Стефан е обвинен**. В края,** той става обвинител.
  - **Божията скиния – Скинията на Молох.**
  - **Евреите се представят като** хора, които пазят закона, обичат храма, почитат Моисей и пророците и вярват в Бога, но реалността е различна. **Те показват със живота си обратното** на това, което говорят. Бог един ден ще застане като праведен Съдия и живота и думите, които сме говорили, ще ни осъдят или оправдаят!

Въпрос 3: Защо Стефан преминава през Стария завет по такъв начин?

- Защото той трябвало да се защити и отговори на това, в което го обвиняват. Това е защита срещу всяко обвинение и възражение, което обвинителите имат срещу Стефан, Благовестието, Църквата и Исус.
- Проповедта представлява защита на всяка една точка, в която Стефан е несправедливо обвинен.
  - От *2-ри до 16-ти стих*, Стефан доказва, че не хули Бога.

    Още в началото, Стефан споменава Бог като го нарича, *“Бог на Славата”*, с което иска да покаже, че той Го почита и издига над всичко. В Библията само на две места е описано това име на Бога. В книга *Псалми 29:3* и *в Деяния 7:2*.
  - От *17-ти до 44-ти стих*, Стефан доказва че не хули Моисей и Закона.

    С думите си, Стефан показва, че приема закона като авторитет и Моисей като Божи човек. Той показва уважението си към Моисей

и вярата си към закона и в същото време обяснява, че бащите им и те самите не приемат закона като авторитет и не почитат Моисей.

- От *45-ти до 50-ти стих*, Стефан говори за храма.

Въпрос 4: Каква е целта на Стефан в тази проповед? Какво е това, което Стефан се опитва да защити пред Синедриона?

Целта на Стефан не е просто да защити себе си. Той защитава много повече от кауза, учение или група от хора. Той защитава извора на живота. Бог е поставил Църката като извор на живот за мъртвия духовно в греховете си свят. Бог е дал Благовестието като средство и оръжие на Църквата да дава нов живот. Бог е изпълнил Благовестието с личността Си и именно силата, на Неговото присъствие в думите на Благовестието дава живот и променя съдбите на хората. *(Всяко Благовестие, което не е изпълнено с личността на Христос, е лишено от истинския живот.)*

Въпрос 5: Кои са паралелите и сравненията, които Стефан използва, за да разкрие Христос?

- **Йосиф**, който бил отхвърлен от братята си, е същия човек, чрез който Бог ще избави всички тях. Когато братята на Йосиф отишли при него, те не го познали. Едва на втория път Йосиф се разкрива на братята си и родът на Йосиф става известен на Фараона. *(стих 12-13)*

  Това е паралел с Исус, който бил сред народа на Израел, но те не го познали. Библията обаче ни казва, че Исус ще дойде втори път и ще се разкрие на целия свят като Господ и Спасител и тогава всички ще видят и ще се убоят от Великия ден, който Бог е приготвил, за да вземе Църквата Си.

- Тълкуватели смятат, че числото 12 в Библията е символ на световната система и управление и именно заради това Исус избира 12 апостоли, за да повлияят на целия свят и неговата система на управление. В контекста на пасажа и **12-те патриарси** представляват Израел, при които Исус идва първо, понеже обещанията били дадени първо на тях. Това била и заповедта на Исус към учениците - да бъдат свидетели за Него в Йерусалим, Юдея, Самария и до краищата на света. *(Деяния 1:8)*. В заключение по въпроса за числото 12 можем да кажем, че то символизира и представя две основни групи от хора. Първата е Израел като нация. Втората група може да бъде приета и като целия свят.

- **Моисей** е другият паралел и сравнение. Той се опитал да помогне на израилтяните, но те го отхвърлили. След 40 години Бог ги освободил чрез този, когото отхвърлили.

  Има и друга гледна точка, от която можем да погледнем Моисей като предобраз на Исус. В стих 24 се казва, че Моисей дошъл да види братята си. Това разкрива, че Моисей вече има разбиране за своята идентичност. Той приема себе си за евреин и част от Божия народ. Този пасаж в *Деяния 7:23-24* и посланието към *Евреи 11:23-28* са взаимно допълващи се думи, които ни описват по-ясно момента, в който Моисей идва до осъзнаване на това кой е той и желанието му да помогнем на своите братя.

  Евреи 11:23-28: "С вяра, когато се роди Моисей, родителите му го криха три месеца, защото видяха, че беше красиво дете; и не се бояха от царската заповед. С вяра Моисей, като стана на възраст, се отказа да се нарича син на фараоновата дъщеря и предпочете да

страда с Божия народ, а не да се наслаждава за кратко време на греха, като разсъди, че укорът за Христос е по-голямо богатство от египетските съкровища; защото гледаше към бъдещата награда. С вяра той напусна Египет, без да се бои от царския гняв, и остана твърд, сякаш виждаше Невидимия. С вяра установи Пасхата и поръсването с кръвта, за да не се допре до тях този, който погубваше първородните."

Този пасаж разкрива, Моисей като човек, който оставя всичко, което е имал в Египет и избира да бъде част от Божия народ. Моисей се отказва от власт, богатство, възможността да бъде цар и куп други положителни неща, които биха могли да дойдат от позицията, която би имал в Египет. Обикновено човек жертва определени неща, за да получи по-големи. Случаят с Моисей обаче е различен. По всички земни и човешки закони, той е направил възможно най-голямата грешка, която би могъл да направи в тази ситуация. В човешките очи това е глупост, но това е принцип на Божието слово. Това е начин на живот, който Бог е поставил пред Църквата. Самият Той ни дава пример чрез Исус, за който е записано, че презря славата и се смири като дойде в човешки образ, за да ни изведе от тъмнината и греха.

Филипяни 2:5-11: "Имайте в себе си същия дух, който беше и в Христа Исуса; Който, като беше в Божия образ, пак не счете, че трябва твърдо да държи равенството с Бога, но се отказа от всичко, като взе на Себе Си образ на слуга и стана подобен на човеците; и, като се намери в човешки образ, смири Себе Си и стана послушен до смърт, даже смърт на кръст. Затова и Бог го превъзвиши, и Му подари името, което е над всяко друго име; така щото в Исусовото име да се поклони всяко коляно от небесните и земните и подземните същества, и всеки език да изповяда, че Исус Христос е Господ, за слава на Бога Отца."

Това, което Моисей е направил, е един предобраз на това, което Исус направи за нас. *Филипяни 2:5-11* го описва много ясно. Приликите със това, което Моисей е направил, са много и именно заради това Стефан, воден от Святия Дух, използва примерите за Моисей и Йосиф, за да докаже истинността на Благовестието, което той е проповядвал.

Прилики между Моисей и Исус

Моисей казва на израилтяните, че Бог ще издигне Пророк, както е издигнал Него. Този Пророк е Исус!

Моисей	**Исус**
Опит да бъде убит като бебе	Опит да бъде убит като бебе
Оставя царската позиция	Отказва царската си позиция
Става обикновен човек	Прие образ на човек и слуга
Той ги води като пастир през пустинята	Исус е описан като нашия Пастир *(Йоан 10)*
Моисей е посредник и служител на Стария завет	Исус е посредник, служител и завършител на Новия завет.

Въпрос 6: Какво иска да каже Стефан в *стихове от 37-44*?

- Чрез тези стихове Стефан потвърждава, че не е той, който говори против Закона, а евреите. Те са тези, които са го изменили и те са тези, които го презират с живота си.
- В тези стихове Стефан разкрива, че бащите им са тези, които са били непокорни на Закона, и които в сърцата си се отвръщат от Бога и Закона и се връщат в Египет *(стих 39)*. Те са тези, които търсят друг закон и друг бог, който да бъде с тях.

Въпрос 7: Какво разбираме за Божието присъствие и храма?

Библията ни казва, че храмът е бил обиталището на Бога сред Неговия народ, но въпреки това Бог не обитава само там. Ние не можем да Го затворим в рамката на нашите желания или разбирания. Давид искал да построи дом на Бога и предал тази задача на сина си Соломон. Той построил храм за Господа, но този храм не може да обхване Божието присъствие. Самият Соломон признава пред народа и пред Бога в *III Царе 8:27,* че цялата вселена не е достатъчна да побере присъствието на Бога.

В книгата на пророк *Исая 66:1-2* също е записано, че небето е престол на Бога и земята е Негово подножие. Какъв дом ще можем да Му построим?

Днес ние като Църква трябва да се поучим от цар Соломон и пророк Исая. Ние трябва да живеем със съзнанието, че Бог изпълва всичко. В Новия завет, Исус ни разкрива, че ние сме храм на Бога и едно тяло от много части. От това разбираме, че ако ние сме части на Христовото тяло, ние сме живия храм на Бога, в който Той иска да обитава. Също така като Църква ние не трябва да затваряме Благовестието в църквите си. Един човек, който се е вградил като жив камък в Божия храм, няма да затвори Благовестието в сърцето си. Такъв човек ще живее за Божието благовестие.

Въпрос 8: Какво разбираме за Исус от пасажа?

Обикновено в Библията се говори, че Исус седи отдясно на Бога *(Марк 14:62, Лука 22:69, Кол. 3:1)*. В този пасаж обаче, Исус стои, Той се изправя, за да посрещне и приеме при Себе Си Стефан. Това разкрива пред нас, че Исус е загрижен за всички. Разкрива, че Той не е безразличен към страданията ни. Разкрива ни, че Той е Този, към Когото трябва да поглеждаме в изпитанията и особено, когато сме изправени пред лицето на смъртта. Пасажа ни разкрива Исус като наша утеха и сила. Исус се разкрива и като Бог, Който е победил смъртта и ада. Още нещо, което можем да разберем за Исус от пасажа е, че Той е с нас. С това, че се разкрива на Стефан, Исус му казва, че е там с него и това е невероятна опитност. Нашият Баща е винаги с нас и е готов да подаде ръката Си, която никога не се изменя.

Въпрос 9: Какво е отношението на Стефан към смъртта? Защо е такова?

Стефан знаел, че присъдата на това, в което го обвиняват, е смърт. Той знаел, че това, в което го обвиняваха, е лъжа. Той знаел, че Синедриона е корумпиран и хората, които седят там са тези, които са преследвали и убивали Божиите пророци и пратеници до тях. Той знаел лицемерието им и желанието им да управляват. Поради тази причина, той бил наясно и с опасността, че може да бъде убит.

Отношението, с което Стефан посреща всичко, е далеч от обикновеното човешко отношение. В него няма страх. Това разбираме от думите, които той изрича точно преди да умре, *„Боже, прости им“*. Това са думи на любов и

милост, а Библията ни казва, че съвършената любов изгонва страха. Преди да бъде убит с камъни, Стефан вижда Исус, Извора на живота, Който му показва, че го очаква. Не можем да кажем за Стефан какво точно е преживял, но със сигурност това е било преживяване, което надминава всяка човешка представа. На прага на смъртта, Стефан вижда Исус Христос, Началника на живота, Който победи смъртта и ада, и заради, Когото днес можем да кажем, *"О, смърт, къде ти е победата? О, смърт, къде ти е жилото?" (I Кор. 15:55)*

Стефан приема смъртта с отношение на човек, който е извършил Божията воля докрай. Той посреща смъртта като победител, смирено и в любов. Стефан е видял смъртта като врата към Исус. Той изпил тази чаша, която му била дадена от Господа, без да остави капка, която да не бъде доизпита.

Обобщение и заключение

Въпрос 10. На какво е пример Стефан в този пасаж?

Стефан може да бъде пример за нас в много неща като поведение, вярност, устояване, вяра, служение и много други, но в контекста на пасажа той е пример за това как да живеем думите на Божието слово от *I Петр. 3:15*. Там е записано да почитаме Христос в сърцата си и винаги да сме готови да отговорим на всеки, който ни пита за нашата надежда.

Той е пример в това, че още като млад мъж той обича Бога и хората, познава Писанието и споделя Благата вест. Той е пример за простителност към хората, които ни наранява. Той е пример за това какво трябва да е отношението на вярващите хора към смъртта.

Стефан е пример за нас и в близките си взаимоотношения с Христос. Разбираме това от начин, по който е описан в *6-та и 7-ма глави на Деяния на апостолите*. Невъзможно е Библията да описва някой като човек изпълнен с Духа, с мъдрост, сила да споделя Благата вест, да върши чудеса и знамения, и да няма близки взаимоотношения с Христос. Именно заради това, Стефан е пример за нас в това отношение. Още нещо, което може да добавим като пример, е покорството му към Бога и Неговата воля за живота му.

Въпрос 12: Как можем да следваме на практика примера на Стефан днес?

- Да пребъдваме в Христос и Словото Му, молитвата, служението, както споменахме в миналото изучаване.
- Друг начин е, когато ни се отдаде възможност да благовестваме, да се опитваме да загърбваме притесненията си и да не се влияем от мнението на хората.
- Нещо практично, което може да ни помогне в това да познаваме повече Словото е да посещаваме библейските изучавания в църквата, която посещаваме и най-вече лично да го изучаваме. Ако правим тези неща, ние ще бъдем малко по-подготвени за моментите, в които ни питат за нашата надежда.
- Другото, което можем да направим, е да не се уповаваме на нашите знания, способности или благочестие. Във всичките си пътища нека даваме пълен контрол на Божия Святи Дух да ни води и говори чрез нас.

8 глава (1 част)
Деяния 8:1-25

Въведение

След смъртта на Стефан, мъж пълен с мъдрост и Святия Дух, започва гонение срещу Църквата. Това е гонение, което започва още на същия ден, след като незаконно убиват Стефан с камъни. Това е и първото голямо гонение срещу Църквата. Това е и началото на изпълнението на думите на Исус в *Деяния 1:8*. До този момент Благовестието се е проповядвало в Йерусалим, но от този момент обсега му става по-широк като достига до Юдея и Самария. От *8-ма глава* и след това Благовестието набира своята скорост към краищата на света, но преди това трябва да премине през Самария. В тази глава ще разгледаме работата на Бога в този град и област и ще видим какви са препятствията, пред които се изправя Църквата. В това изучаване ще се запознаем с няколко личности и ще се опитаме да вкусим от радостта на град Самария.

Дискусия:

1. Кои са основните теми в пасажа?
2. Кой е Савел? Какво знаем за него до тук?
3. Кой е Филип?
4. Какво знаем за Самария?
5. Кой е Симон магьосника?
6. Какво причинява гонението срещу първата Църква? Какво има в предвид Лука, когато казва, че *“Савел опустошаваше Църквата”*?
7. Какви са последствията от гонението за Църквата в пасажа? Какво разбираме от това за Божията воля и промисъл?
8. Какво разбираме за апостолите и промяната в сърцата им от пасажа?
9. Какво научаваме за Святия Дух от пасажа?
10. Какво ни разкрива пасажа за сърцето на Симон магьосника?
11. От текста знаем, че Самария бе отхвърлено място от Израел. Кои са местата, кварталите, градовете, селата или хората в нашето обкръжение, които са отхвърлени от другите?
12. Как можем да помогнем на такива хора? Какво можем да направим, за да променим това?

Бележки за водещия

Въпрос 1: Кои са основните теми в пасажа?

- Савел преследва Църквата.
    - Силата и влиянието му при преследването на Църквата.
    - Последствията от гонението.
- Филип и апостолите проповядват Благовестието в Самария.
    - Радостта на целия град поради Благовестието.
    - Благовестието и сърцето на Симон магьосника. Истинско или фалшиво беше покаянието на Симон?
- Апостолите се молят за Божия дар. Как да го придобием?

Въпрос 2: Кой е Савел? Какво знаем за него до тук?

- Савел е роден в град Тарс, област Киликия. Роден е между 1-5 година след Христос. Той е евреин от рода на Вениамин. Родителите му били фарисеи. Това са националисти, които спазвали стриктно Моисеевия закон. Савел е говорил арамейски език, който произхожда от иврит, който на свой ред бил официалния език на Юдея по това време. Семейството на Савел имали римско гражданство, но въпреки това те гледали на Йерусалим като на свещен град. *(Деяния 22:22-29)* Савел последвал примера им и бил радикален последовател и пазител на Закона, като не допускал компромиси с убежденията си.
- Още като дете, той бил сериозно обучаван. Самият той казва в *Деяния 22:3*, че се обучавал *"при краката на Гамалиил"*. Обучаван бил строго в историята, закона и пророците, но познавал добре и гръцката философия. Образованието, което е имал, било най-доброто за времето си. Предвид тези си качества, той бил потенциален член на Синедриона, който бил съставен от 71 души. Това са мъже, избрани да управляват еврейския живот и религия.
- Това е Савел, който одобрявал убиването на Стефан и чрез когото започва гонението срещу Църквата на Христос, която според неговите разбирания е противна на закона и юдаизма.

Въпрос 3: Кой е Филип?

Не знаем много за него, но и малкото информация за личността и характера му са достатъчни да разберем, че той е бил искрено вярващ и верен ученик на Христос.

Филип е един от 7-те човека, които Църквата избира, за да служи като раздава помощи на нуждаещите се и вдовиците. Той е бил човек с добро име сред вярващите и пълен със Святия Дух. Споменат е и в три благовестителски мисии: (1) Самария; (2) Етиопския евнух и (3) служението по крайбрежието на Палестина.

Въпрос 4: Какво знаем за Самария?

- В Стария завет, столицата на Северното царство на Израел *(III Царе 16:23–24)*. Поради стабилното военно разположение на града на един хълм, асирийците го завзели чак след тригодишна обсада *(IV Царе 17:5–*

6). Ирод възстановил града и го нарекъл Севаст. В Новия завет, Самария било името на цялата централна част на Палестина, на запад от Йордан.

- Това е библейският народ, който живял в Самария, след като Северното царство на Израел било подчинено от асирийците. Самаряните били отчасти израилтяни, отчасти езичници. Религията им била смесица от еврейски и езически вярвания и практики. Именно заради това, там е имало чародейства, идолопоклонства, магии и куп други езически ритуали и вярвания.
- След поробването на определен народ, асирийската империя е имала практиката да обезлюдява територията, преселвайки по-голямата част от местното население в други завладени от тях територии. На тяхно място обаче те довеждали други народи и по този начин Самария била напълнена с хора от различни краища на света, различни вярвания, култури и т. н. С времето станало невъзможно на евреите в Самария да продължат да живеят без да се оженят за някой езичник. И така това станало нещо обичайно в областта.
- Притчата за добрия самарянин в *Лука 10:25–37* показва омразата, която развили юдеите към самаряните, поради това, че те отстъпили от религията на Израел. Господ напътствал апостолите да проповядват Евангелието на самаряните *(Деяния 1:6–8)*. Филип проповядвал с успех Евангелието на Христа на народа на Самария и извършил много чудеса между тях *(Деяния 8:5–39)*.
- По това време градът не се е казвал Самария, а Себаста. По време на Римския период името Самария обозначава целия регион. Градът Самария трябва да се е казвал Сихем, по-късно Неаполис, а днес – Наблос. Има предположения, че градът може да се казва и Гита, защото по традиция това е родното място на Симон магьосника. Теорията е на Юстин Мъченик, който също е от тази област.

Въпрос 5: Кой е Симон магьосника?

- Пасажът ни говори за него, че той е бил велика личност в тази област поради магиите, с които е удивлявал хората. Те са приемали думите и магиите му като Божията сила, която действа чрез него.
- Според някои изследователи и историци, Симон магьосника е бил приеман от мнозина като бог. Някои твърдят, че славата му се е носила дори и в Рим, където някои от хората са му се кланяли.
- След като Филип благовества в Самария и започнали да се кръщават мъже и жени, Словото ни казва, че Симон също повярва и се кръсти. След това, той придружавал Филип и се удивлявал на чудесата и знаменията, които ставали чрез него.

Въпрос 6: Какво причинило гонението срещу първата Църква? Какво има в предвид Лука, когато казва, че *"Савел опустошаваше Църквата"*?

- Гонението срещу Църквата започва в Йерусалим на същия ден, в който Стефан бил убит.
- Савел е водачът на това гонение. Той минава от къща на къща в търсене на християни, които да залови и изпрати в затвор.

Относно опустошението от страна на Савел:

Тълковния речник определя думата като действие, което може да има много обяснения и крайни резултати като, разорение, развалини, щети, нанасяне на вреда и други подобни.

Думата, която, евангелист Лука използва, има няколко значения и може да се използва в различни ситуации.

- Разкъсване на животни;
- Военни действия.

С това Лука иска да каже, че Савел е бил като ловец, който търси плячката си.

Въпрос 7: Какви са последствията от гонението за Църквата в пасажа? Какво разбираме от това за Божията воля и промисъл?

- Всички вярващи с изключение на апостолите се разпръснали по околиите в Самария и Юдея.
- Гонението е опустошително. Мнозина са извличани от домовете си като животни, след което били задържани и изпращани в затвор.
- Друго, което пасажа ни разкрива за последствията от гонението е, че Бог обръща лошото изпитание в благословение за Църквата Си. Той потвърждава Словото си от *Деяния 1:8* и чрез гонението достига Самария и Юдея, за които Исус каза на учениците Си да достигнат с Благовестието.
- Това гонение разкрива пред нас начините, по които Бог може да работи в живота на Църквата Си. Това не винаги е приемливо за нас хората, но Бог е в контрол и в историята виждаме, че Той не веднъж е използвал гоненията срещу Църквата, за да я благослови още повече като бъде по-близо до Него и като разшири още повече Своето царство на земята. Това е, което се случва в *8-ма глава на Деяния*. Бог благославя Църквата си с гонение.

Въпрос 8: Какво разбираме за апостолите и промяната в сърцата им от пасажа?

Лука ни предава нещо много интересно. Това е един голям контраст в живота на апостолите преди и живота им сега. Той отразява тяхното духовно съзряване и разбиране за това кой е Исус и каква е Неговата воля за света. Евангелист Лука описва в *Лука 9:51-55*, че апостолите искат да се помолят да падне огън от небето и да изтреби всичко в едно самарянско село, но тогава Исус ги смъмря и им отговаря, че те не знаят на какъв дух са. Контрастът, който виждаме в *Деяния 8:14-17; 25* и *Лука 9:51-55* е свързан с това, че тези, които в началото искали да погубят самаряните в онова селце с огън от небето, са тези, които сега се молят за тях да бъдат изпълнени с огъня на Святия Дух и да бъдат облечени в сила за служение. Тези хора сега проповядват Благовестието по територията на област Самария. Това разкрива пред нас промяната и съзряването в живота на апостолите. Те вече познават Духа на Бога и знаят волята на Исус. Невероятно е по какъв начин Бог може да промени сърцата, разбиранията ни и да ни помогне да пораснем в пълна вяра, покорство и смирение.

Въпрос 9: Какво научаваме за Святия Дух от пасажа?

Научаваме, че Святият Дух е даден като дар на Неговия народ. Не е нещо, което може да се купи или продаде. Той не може да бъде контролиран или управляван от магия. По-скоро Божият Дух е даден на Неговия народ като дар.

Не можем да бъдем сигурни защо Святия Дух не е бил приет веднага след като самаряните повярвали и се кръстили, и трябва да внимаваме да не извеждаме големи доктринални принципи от едно събитие. В много отношения този пасаж е изключение от нормалната ситуация, представена в останалата част от книгата и Новия завет. Може би - макар да не можем да сме сигурни - това е изключение заради апостолите. Те вероятно не са очаквали, че Святия Дух ще бъде даден на самаряни и езичници и поради тази причина, когато Евангелието идва при тях, Бог открива специални възможности за апостолите да видят идването на Святия Дух и върху тези групи хора.

Въпрос 10: Какво ни разкрива пасажа за сърцето на Симон магьосника? В какво се изразява греха му?

- Магьосникът Симон е изключително впечатлен от факта, че когато апостолите полагат ръце на самаряните, те приемат Светия Дух. Той изобщо не разбира дълбокото духовно значение на това събитие, а го разглежда като свръхестествена сила, която би могла да му бъде от полза в бизнеса. Затова той решава да предложи пари на апостолите, като мисли, че така би могъл да купи тази сила.
- От отговора на Петър личи много ясно, че Симон не е преживял истинско обръщение и неговото сърце е непокаяно:
    1. *„Парите ти с тебе заедно да погинат."* Нито един истински вярващ няма да погине *(Йоан 3:16)*.
    2. *„Ти нямаш нито участие, нито дял в тая работа"* - тоест Симон не е в общение с другите вярващи.
    3. *„Сърцето ти не е право пред Господа."* Това е едно много сполучливо описание на неспасения човек.
    4. *„Виждам, че си в горчива Жлъчка и си вързан в неправда."* Нима това може да се каже за един новороден човек? В *8:22-24* Петър убеждава Симон, че трябва да се покае за този голям грях и да се моли да му се простят злите му помисли. Обаче, Симон иска от Петър той да се помоли на Бога вместо него.

       Той е пример за онези хора, които предпочитат да отидат при някой човек, който да бъде посредник между тях и Бога, отколкото да отидат направо при самия Господ. Фактът, че Симон наистина не се е покаял искрено, личи и от неговите думи: *„Молете се вие на Господа за мене, да не ме постигне нищо от онова, което рекохте."* Той не съжалява за своя грях, а само за последствията, които този грях би могъл да му донесе. От името на този човек, Симон, произлиза и думата „симония" - търговия със свещени неща. Тя включва купуването на индулгенции и на всякакви други духовни привилегии, а така също и всякакъв вид търгуване с духовни ценности.

Въпрос 11: От пасажа знаем, че Самария била отхвърлено място от Израел. Кои са местата, кварталите, градовете, селата или хората в нашето обкръжение, които са отхвърлени от другите?

Местата, които са отхвърлени днес от обществото са:

- Махалите с етническо население, които са сложени под общ знаменател: „неграмотен човек“, „не става“, „Крадец”, “Сапун“, „Животни” и т.н.

- Бедните квартали и градове, които се превръщат в гето и там се раждат бъдещите алкохолици, побойници, наркомани, престъп-ници и затворници.
- Малките села, които са оставени на произвола на съдбата.
- Затворниците, които хората отписват от кръга си от приятели или колеги.
- Сираците, които са изоставени без да са направили никому нищо.
- Наркозависимите, които искат да излязат от ситуацията, но затъват все повече и повече.
- Домовете за възрастни, в които хората забравят родителите си.
- Управляващите, които не си вършат работата добре.
- Родните, които от години не се променят.
- Болните от смъртоносни болести, за които е изгубена надеждата и са отписани от този живот.
- Има и една друга група, която е актуална за дните, в които живеем и това са: Хомосексуалните двойки – всички гейове и лесбийки, всички които определят пола си по различен начин от поставения от Бога мъжки и женски.
- Хората въвлечени в Ню ейдж – всички хора, чиято вяра е смесица от извратени, лъжливи и философски схващания за живота и Бога.

Може да се каже, че това е отхвърленото общество на Самария в наши дни, в което те се смятат за Божества, за които няма граници на морал.

8 глава (2 част)
Деяния 8:26-40

Въвеждащи въпроси:

1. Коя е най-голямата отговорност, която сте поемали някога? Какво е било това преживяване за вас?
2. Кое би ви мотивирало да отидете на място, което е на 180 км от вас? Кое би ви мотивирало да предприемете пътуване на 3 – 4000 км?

Въведение

До този момент разгледахме началото на гонението на първата Църква и убиването на Стефан. Дискутирахме последствията от ужасното гонение срещу Църквата. Савел я опустошавал като минавал от къща на къща и търсел християни, които да затвори в тъмница, като ловец, който търси плячката си. Заради гонението Църквата се разпръснала по юдейските и самарийските околии и продължавала да проповядва Благовестието. Чрез това се изпълнили думите на Исус Христос от *Деяния 1:8: „Но ще приемете сила, когато дойде върху вас Светият Дух, и ще бъдете свидетели за мене както в Йерусалим, тъй и в цяла Юдея и Самария, и до края на земята“*. Тук Святия Дух дава началото на втората фаза от Божия план за достигане на всички човеци. Под водителството на Божия Дух, Филип отива в Самария и проповядва Благовестието, като извършва много чудеса и знамения. Градът приел Благовестието и вярата в Христос и поради тази причина евангелист Лука описва, че в онзи град настава голяма радост. В този момент на благословение и радост идва призив от Бога към Филип да отиде на едно неочаквано пътуване, в което, той трябва да се довери напълно на водителството на Божия Дух. В настоящото изучаване ще разгледаме какво ще се случи в това пътуване и какво предстои да изживее Божият човек, Филип.

Дискусия:

3. Слушайте текста няколко пъти, затворете очите си, и си представете, че сте участник във всичко, което се случва. Как бихте описали всичко?

4. Какво научаваме за Филип от този пасаж?
5. Кой е човекът от Етиопия? Какво още разбираме за него от пасажа?
6. Как най-вероятно етиопецът е чул за Йехова? (Отговор намираме в два пасажа от Библията - *III Царе 10 и Лука 11:29-32)*
7. Къде се е намирала Етиопия тогава и какво разкрива това пътуване до Израел за сърцето на скопеца?
8. Как е възможно по това време човек да се сдобие със свещена книга от Стария завет? Какво разкрива това за велможата?
9. Прочетете *Матей 13:44-46*. Каква е аналогията между тези притчи и всичко, което етиопецът извършва?
10. Какво успява да промени това пътуване в евнуха?
11. По какъв начин приоритетите на скопеца се променят след това пътуване?
12. Какво разкрива този пасаж за личността на Исус?
13. Какво разбираме за Словото от този пасаж?
14. Как бихте обобщили този пасаж?

Заключение

Бележки за водещия

Въпрос 2: Кое би ви мотивирало да отидете на място, което е на 180 км от вас? Кое би ви мотивирало да предприемете пътуване на 3 – 4000 км?

- Това е въпрос, на който всеки може да отговори по различен начин. Всеки може да бъде мотивиран от различни неща като любов, приключение, туризъм, почивка и куп други причини.
- Днес пътуванията на къси и дълги разстояния не са проблем. Имаме развита инфраструктура, пътища, превозни средства и технологии, които да ни помагат да следим пътя, който води до крайната точка и т.н. Всичко това улеснява нашето придвижване. Представете си обаче за момент, че сте 2000 години назад и единственото превозно средство, което имате сте самите вие или в най-добрия случай: кон, магаре, камила или пък каляска, която да бъде теглена от някое чифтокопитно. Бихте ли пропътували няколко хиляди километра, за да имате това, за което мечтаете?

Това, за което предстои да говорим е за двама души, които предприемат две пътувания, за да извършат онова, за което копнеят и желаят да имат. Единият от тях преминава 180 км, а другият - няколко хиляди километра.

Въпрос 3: Слушайте текста няколко пъти, затворете очите си, и си представете, че сте участник във всичко, което се случва. Как бихте описали всичко? (Ако сте в група, може да разделите групата на две. Едната от тях да се постави на мястото на Филип, а другата на Етиопеца.)

Преди да прочетете текста споменете разстоянието на пътя на двамата герои в текста. Обяснете, че те са имали представа за пътя и разстоянието, което трябва преминат и времето, което ще им е нужно. Може да попитате според групата,

колко е разстоянието от Самария до Газа и от Етиопия до Йерусалим, и след това им дайте малко повече подробности.

- Разстоянието, което Филип трябвало да премине, за да изпълни Божията воля, е общо казано 180 км. От Самария до Йерусалим са 100 км и от Йерусалим до Газа са 80 км.
- Разстоянието от тогавашната територия на Етиопия е около 3-4000 км. (за Етиопия и пътуването на скопеца има повече информация във въпрос 7)

Подпомагащи въпроси:

- Как сте се чувствали?
- Как сте се подготвили за всичко?
- Какво сте си мислили по време на пътуването?
- Какво сте очаквали?
- Кое ви беше трудно?

Въпрос 4: Какво научаваме за Филип от този пасаж?

- Той е чувствителен към гласа и водителството от Бога.
- Доверява се на Бога въпреки, че не знае защо трябва да направи всичко това.
- Напуска Самария - градът, който бе спечелен за Христос.
- Той се покорява на Божия глас вместо да попита, защо трябва да тръгне на такова дълго пътуване на 180 км от мястото, където се намира.
- Показа вяра, покорство и смирение.
- Показва копнеж да изпълни Божията воля.
- Той познава много добре Писанията.
- Той разбира Писанията и може да ги поучава и разяснява.
- Той преживява уникални и свръхестествени неща. *(стих 40)*

Въпрос 5: Кой е човекът от Етиопия? Какво още разбираме за него от пасажа?

- Името на този човек не е опоменато, но той идва от Етиопия.
- Той е чернокож. Етиопия означава изгорени лица или черен човек. И двете значения са синоними.
- Евнух

  Всеки човек, който е бил поставян в позиция да пази харема на царя е бил кастриран, за да бъде предотвратено изкушението и изневярата. Това е била практиката в много места по света. Исус споменава за скопците в *Матей 19:12*.
- Велможа на етиопската царица Кандакия. (Знатен човек с голяма сила и власт.)
- Поставен над цялото съкровище на царицата.

  Също като нас, той е бил човек, който е преживял тежестта на това да бъдеш отговорен за работата, над която си поставен. Той е бил поставен

на позиция, която изисквала висока степен на отговорност. Да бъдеш поставен над царското съкровище е доста отговорна задача и не всеки става за такава работа. Мнозина биха се изкушили да злоупотребят с такава позиция и достъп до толкова много пари, власт и възможности.

- Отива в Йерусалим, за да се поклони на Йехова. Той изминава огромно разстояние от няколко хиляди километра.
- Такъв човек със сигурност е пътувал с голям керван и охрана.
- Той е богат човек.
- Има свой собствен свитък от книгата на Исая, което за онова време е било рядкост.
- Знае езика на евреите и езика, на който е написан Стария завет.
- Чете, но не разбира думите, които пророк Исая е написал за Исус.
- Това говори за него, че той е търсещ човек, който иска да познава по-добре Бога.

Въпрос 6: Как най-вероятно етиопецът е чул за Йехова?

Не можем да кажем със сигурност, но можем да предположим от къде е започнало. Отговор намираме в два пасажа от Библията. *III Царе 10* и *Лука 11:29-32*

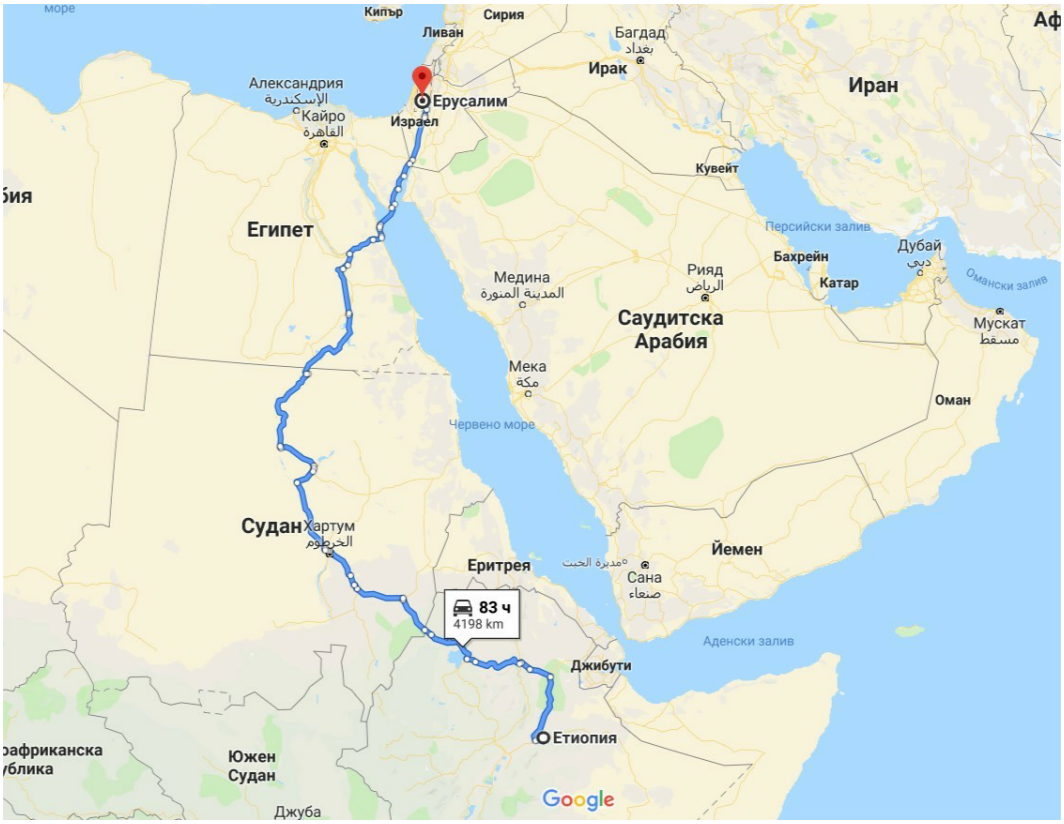
III Царе 10 – Савската царица била впечатлена от всичко, което видяла в Израел. Думите, които тя изрича в *7-ми стих* описват надминатите ѝ очаквания. От *11 до 13-ти стих* е описано как Савската царица и цар Соломон си разменят подаръци. И двете страни са извънредно щедри в това, което подаряват. Цялото това злато, всички тези непознати и прекрасни аромати, дървета, скъпоценни камъни и др. Всичко това, което се случва между Соломон и Савската царица ни дава възможност да предположим, че след тази среща, те стават съюзници и приятели и освен това самата царица е повярвала в Йехова, Богът на евреите. Чрез нея това знание и вяра се предало и на другите хора в царството Сава.

В подкрепа на това, че Савската царица е повярвала в Йехова са думите на Исус в *Лука 11:29-32: "Все повече хора се тълпяха около Исус и той започна да говори: „Това поколение е лукаво. То иска знамение, но никакво знамение няма да му бъде дадено освен знамението с Йона. Както Йона беше знамение за онези, които живееха в Ниневия, така ще бъде и Човешкият Син за това поколение. В деня на съда Южната царица ще се изправи срещу хората от това поколение и ще ги осъди, защото тази жена дойде от другия край на света да чуе мъдрите думи на Соломон. А тук има нещо по-велико от Соломон! В деня на съда жителите на Ниневия ще се изправят срещу това поколение и ще го осъдят, защото когато Йона им проповядва, те се покаяха. А тук има нещо по-велико от Йона!"*

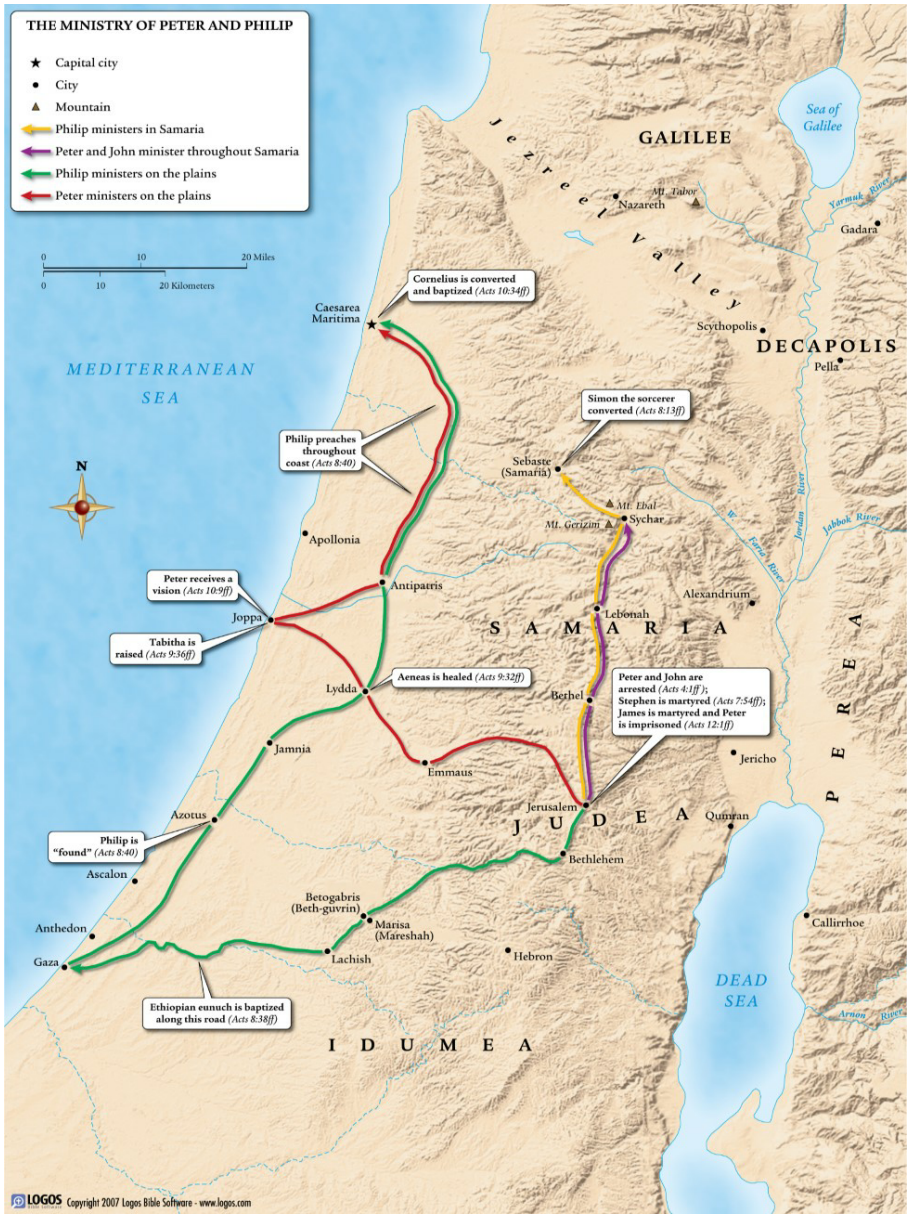
Въпрос 7: Къде се е намирала Етиопия тогава и какво разкрива това пътуване до Израел за сърцето на скопеца?

- Етиопия по времето на Исус се е намирала на юг от Египет. Това са днешните територии на Судан и Етиопия. В старозаветни времена това е била земята на *Куш* или *Хуш*, наричана още Сава. Тази страна е описана в книгата на *Естир 1:1, Исая 11:11* и в *III Царе 10*, когато Савската царица посещава Соломон.

- Разстоянието, което етиопецът изминава не може да бъде казано със сигурност, но разстоянието по суша от днешна Етиопия до Йерусалим е 4000 км. От Судан е около 2000-3000 км в зависимост от точката на тръгване. В наши дни пътуването с кола би отнело 82 часа от днешна Етиопия до Израел. Пътуването на скопеца от Етиопия до Йерусалим е станало с керван от камили или други чифтокопитни животни, което би отнело много, много повече време. За да достигне до Йерусалим, велможата е трябвало да се е подготвил с пари, хора, вода, храна, знание за пътя, охрана и др., за да успее това пътуване до Йерусалим и обратно.

Всичко това, което етиопецът прави, за да достигне до Израел и да се поклони на Бога, разкрива търсещото сърце и искрените му мотиви да познава Бога повече. Тези усилия и жертви, които този човек е направил, са забелязани от Бога. Исус никога не подминава търсещите и именно заради това Филип трябвало да отиде при Него, за да му помогне да намери Този, Когото търси. Това ни дава и препратки към няколко стиха в Библията. *(Йеремия 29:13; Лука 11:9-12.)*

Въпрос 8: Как е възможно по това време човек да се сдобие със свещена книга от Стария завет? Какво разкрива това за велможата?

- В миналото е била изключителна рядкост някой евреин да притежава някоя от книгите на Стария завет, камо ли някой езичник. Това е нещо свещено и също мнозина са били неграмотни. Със сигурност, за да може евнухът да се сдобие с книгата на пророк Исая е трябвало да използва властта, връзките и възможностите, които е имал като пазител на етиопското съкровище. Определено той е трябвало да плати една извънредно много висока и бих казал неприлична сума, за да се сдобие с тази свещена книга.
- Тези действия, които най-вероятно евнухът е предприел, говорят за неговата решителност и желанието му да познава Бога по-добре и да бъде по-близо до Него. Това говори, че той е човек, който искрено вярва и търси Бога. Също така показва, че за него цената, която трябва да плати за Словото не е от значение. В неговото съзнание Бог и неговото Слово

надминават всяка цена от злато, сребро или скъпоценни камъни. Това е безценно съкровище.

Въпрос 9: Прочетете *Матей 13:44-46*. Каква е аналогията между тези притчи и всичко, което етиопецът извършва?

- Аналогията между притчите се състои в това, че евнухът е платил висока цена, за да направи всичко, което е описано в този пасаж. Той е платил висока цена като е тръгнал на толкова дълъг, осеян с препятствия и скрити опасности, път. Те са пътували десетки дни, за да достигнат до Йерусалим. Той е пожертвал време, усилия и пари, за да се доближи до Бога, Неговото Слово и царството Му. Материалните блага и удобствата, позицията, властта и възможностите, които той е имал, не са успели да удовлетворят живота и съществуването му на тази земя.

  Както вече споменахме, в него можем да забележим едно търсещо сърце. Това е сърце, което е пленено от мисълта да намери съкровището на познанието и взаимоотношенията с Бога. Той постъпва като човека от притчата на Исус. Той вижда съкровище в нивата на Божието Слово и чрез придобиването на книгата от пророк Исая, той придобива необятно съкровище, което се разгръща пред него - скъпоценната личност на Христос. Това е и бисерът, Който той открива, и пред когото всяка цена бледнее. Това е бисерът, за Който евнухът дава всичко, което се изисквало от него.

- С това не бива да приемаме, че евнухът със свои сили, дела или заслуги е получил спасение. Всички негови действия показват търсещото сърце, което иска да срещне Бога. В контекста на всичко, което дискутирахме до тук виждаме една нишка на това, че НЕ евнухът си спечелва спасението чрез усилия, пари и др., но виждаме как още от времето на цар Соломон, Бог е започнал да работи в Етиопия чрез Савската царица. След това виждаме копнежа в сърцето на етиопеца, който Бог е породил в него, чрез делото си в Етиопия.

  Библията ни казва, че никой не идва при Отца, ако преди това Святия Дух не се е намесил в живота на такъв човек. И точно в такова време и такива обстоятелства пак Бог изпраща Филип по свръхестествен начин до търсещия скопец, за да му помогне да намери съкровището и скъпоценния бисер на Божието царство в личността на Исус Христос. Поглеждайки по този начин, виждаме как благодатта и любовта на Бога водят този човек към незаслуженото спасение, което Бог ни подарява.

  Това можем да твърдим заради всичко, което този човек прави. Като прозелит той е отишъл в Йерусалим на поклонение, което е израз на вяра, желание и копнеж за взаимоотношения с Бога. Това, което този човек жертва е нищо в сравнение с това, което той намира.

Въпрос 10: Какво успява да промени това пътуване в евнуха?

- Това пътуване променя съдбата му. Той приема спасението от Бога.
- Това пътуване успява да промени неговата идентичност. Той успява да види себе си в Христос. Той става дете на Бога.
- Пътуването променя разбирането му за Бога и поклонението. Исус е спасителят на света. Той дойде, за да ни изкупи от греха ни. *Исая 53*.
- Пътуването променя приоритетите му.
- Чрез пътуването Бог привдига вярата му.

Въпрос 11: По какъв начин приоритетите на скопеца се променят след това пътуване?

- Това, което скопецът бил на отиване, е различно от онова, в което той се превръща след като Филип му благовестява Христос. Скопецът започва пътуването си като настойник на съкровището на царицата Кандакия, но се връща обратно като настойник и на Божието съкровище, което самият Бог поверява на всеки, който приеме Благовестието.
- Божието съкровище се изразява в Благовестието, в което евнухът е повярвал.
- Настойничеството на Благовестието се изразява в това да го опазиш чисто в себе си и да го споделяш с другите. Библията ни разкрива, че вестта за спасението е съкровище, което Бог иска да даде на хората и в същото време това съкровище да расте в нас чрез дълбоки и пропити от любов взаимоотношения с Христос.

Въпрос 12: Какво разкрива този пасаж за личността на Исус?

- От текста разбираме, че Исус е Спасителят. Той е Месията, Който цял Израил очаква. Исая го описва като смирен човек, Който целенасочено отива да даде живота Си без да се оплаква, и всичко това от любов към погиващото човечество.
- Чрез призива, който Исус отправя към Филип да напусне Самария и да се отправи към Газа, за да срещне етиопеца, Той се разкрива като Добрия Пастир, който дава живота си за овцете. Той вижда търсещите и им се открива. Той оставя 99-те, за да достигне онези, които са изгубени, заблудени или търсещи. Исус познава гласа на търсещите и те познават Неговия.

  Етиопецът е от тези, овце, за които Исус казва в *Йоан 10:16: „И други овце имам, които не са от тази кошара, и тях трябва да доведа; и ще чуят гласа Ми; и ще станат едно стадо с един Пастир“*. За етиопеца разбираме, че той е от тези, които познават гласа на Исус. Това можем да видим в отклика му след като Филип му благовестява Исус.

  - *Лука 15:1-7* – притчата за изгубената овца
  - *Йоан 10:1-18* – Исус в образа на Добрия Пастир.

Въпрос 13: Какво разбираме за Словото от този пасаж?

- То може да бъде разбрано само чрез помощ от Святия Дух.
- То има силата да променя, когато човек иска да намери истината и подхожда с вяра в Бога.
- Словото разкрива личността на Исус Христос.
- Словото води към спасение в името на Исус.
- Словото трябва да бъде обяснявано.
- Словото е по-ценно от златото.

Въпрос 14: Как бихте обобщили този пасаж?

- Този пасаж ни говори за Божия план и промисъл за спасението на всички човеци.

- Този текст ни говори също така и за това, че Бог помага на човека в търсенето и намирането на самия Него.
- Говори ни за Благовестието и взаимоотношенията с Бога.
- Този пасаж ни разкрива, че най-скъпоценното нещо, което човек може да има в живота си е да познава и приема Исус Христос като Господ и Спасител. Това е нещо, което не може да бъде обхванато, купено или заслужено чрез човешкото богатство.

Заключение

В оставащото време, нека всеки от нас има време в молитва пред Бога. Няма да говорим за практични начини как да бъдем по-близо до Исус или как да четем Словото с дисциплина и постоянство и т.н. Всичко това е хубаво, но има нещо, което трябва да се случи преди всеки опит да се приближаваме към Бога или да Му служим. Преди всички тези прекрасни неща, ние трябва да обикнем тази личност, Исус. Ние се нуждаем от любов да изпълва сърцата ни и тогава бихме извършили всичко останало. В тази молитва нека се молим това, което говорихме да можем да го живеем. Нека се молим, Бог да ни помогне да откликнем на Словото Му:

- Повече любов към Бога.
- Копнеж по Бога и търсещо сърце.
- Разбиране на Неговото Слово.
- Да искаме по-дълбоки взаимоотношения с Исус.
- Да няма нищо по-ценно за нас от личността на Исус Христос. Бог да ни помогне да не Го заменим с нищо от този свят (пари, удобство, мечти, хора, сексуални удоволствия и др.).

9 глава

Деяния 9:1-19

Въведение

1. Случвало ли ви се е да бъдете искрени и уверени в нещо, което правите, но да НЕ сте били прави?
2. Какви са причините понякога човек да не се храни с дни и да не може да заспи?

Може би се питате защо ви задавам такива въпроси. Тези въпроси са свързани с една личност, за която предстои да говорим в настоящето изучаване. Това е личността на Савел, който е главният преследвач на Църквата и защитник на юдаизма. Той е този, който е познат по-късно като апостол Павел. В *Деяния 9:1-19* ще проследим неговото обръщане към Христос. Това е ключово място в *Деянията на апостолите* и в Библията. До този момент апостол Петър е човекът, който изпъква в *Деяния*, но в следващите глави и до края на книгата, образът на Павел ще започва да преобладава и да изпъква над всички останали.

Самостоятелно време с текста. 5-10 мин.

Дискусия:

3. Какви са вашите наблюдения? Какви контрасти наблюдавате в пасажа?
4. Какво знаем за Савел до този момент?

5. Какво ни разкрива 1-ви стих за Савел?
6. Какво има в предвид Исус като казва на Савел: *“Мъчно е да риташ срещу остен”*?
7. Как, според вас, се е чувствал Савел през 3-те дни на слепота? Защо Исус постъпва така с него?
8. Какво символизира временната слепота на Савел след неговата среща с Исус?
9. Защо Исус не казва лично на Савел всичко, което има той да направи?
10. Какво разбираме за Анания от този пасаж?
11. Какво разбираме за Павел от този пасаж?
12. Какво разбираме за Исус от пасажа?
13. Всеки вярващ човек има призив и мисия от Бога. Това виждаме и в този пасаж. Как да разпознаем призива за живота ни? Кое би ни попречило да го разпознаем?
14. Как да разберем дали човекът, на когото сме благовествали, наистина е повярвал? Какви са белезите, по които можем да разберем това?

Бележки за водещия

Въпрос 3: Какви са вашите наблюдения? Какви контрасти наблюдавате в пасажа?

- Савел отхвърля Исус – Исус го среща и го приема.
- Савел отхвърля Църквата – Църквата го приема.
- Савел говори срещу Църквата и Исус – Савел защитава Църквата и издига Исус като Месия и Спасител.
- Савел залавял християни – Савел бил заловен от Христос.
- Савел ослепява – Савел проглежда.

Въпрос 4: Какво знаем за Савел до този момент?

- Савел е роден в град Тарс, област Киликия. Роден е между 1-5 година след Христос. Той е евреин от рода на Вениамин. Родителите му били фарисеи. Това са националисти, които спазвали стриктно Моисеевия закон. Савел е говорил арамейски език, който е произхождал от иврит, който на свой ред бил официалния език на Юдея по това време. Семейството на Савел имали римско гражданство, но въпреки това, те гледали на Йерусалим като на свещен град. *(Деяния 22:22-29)* Савел последвал примера им и бил радикален последовател и пазител на Закона, като не допускал компромиси с убежденията си.
- Още като дете, той бил сериозно обучаван. Самият той казва в *Деяния 22:3*, че се обучавал *“при краката на Гамалиил”*. Обучаван бил строго в историята, закона и пророците, но познавал добре и гръцката философия. Образованието, което е имал, било най-доброто за времето си. Предвид тези си качества, той бил потенциален член на Синедриона, който бил съставен от 71 души. Това са мъже, избрани да управляват еврейския живот и религия.

- Това е Савел, който одобрявал убиването на Стефан и чрез когото започва гонението срещу Църквата на Христос, която според неговите разбирания е противна на закона и юдаизма.

Въпрос 5: Какво ни разкрива *1-ви стих* за Савел?

Лука описва делата на Савел по интересен, красноречив и много описателен начин. Савел е представен като човек, който *"диша заплахи и убийство"*. Като човек и лекар, Лука разбира важността на дишането и функцията на всеки орган в човешкото тяло. Без дишане няма живот. В духовен аспект, всеки човек е задвижван от нещо. Най-общо казано това може да бъде Бог или Сатана. В случая, Лука описва Савел като човек, който е задвижван и изпълнен от яростните заплахи и смъртта. Дишането отразява живота в човека, а кислородът, който се вдишва, е това, което поддържа човека жив. В духовен аспект, това което Савел вдишваше, бе това което го поддържаше жив. Това беше нещото, за което той живееше, а именно да защитава юдаизма и закона от всичко, което би се изправило срещу тях. Точно заради това в лицето на християнството и живота на Църквата, Савел виждал учение, което заразява обществото и е противно на Божия закон. Това е и причината, поради която той застава срещу Църквата. В своите очи той се виждал като ревностен и искрено вярващ човек, който върши волята на Бога.

Въпрос 6: Какво има в предвид Исус като казва на Савел: *"мъчно е да риташ срещу остен"*?

- Какво е остен?
    - Тояга с остро желязо на единия край, с която се подкарват волове или биволи.

Тълкуването на тези думи е тясно свързано с това, какво е остен. Непокорният вол, с ритане срещу остена, навлича повече щета на себе си. От тук и притчата „Срещу остен не се рита", която се среща сред гърци и евреи, и се прилага за онези, които се противят на законната власт, или на Бога - *Деяния 9:5, 26:14*.

Въпрос 7: Как се е чувствал Савел през 3-те дни на слепота? Защо Исус постъпва така с него?

Със сигурност, той е бил в шок от преживяното. Целият му свят е бил разклатен и конфронтиран. Със сигурност той е бил объркан и в него са изниквали много въпроси, върху които той е размишлявал. Всичко, в което Савел е вярвал относно истината, е било разклатено и предизвикано. Разклатени били:

- Неговия поглед и разбиране за Стария завет.
- Концепцията му за Бога.
- Неговото разбиране за Месията.
- Живота след смъртта и възкресението.
- Неговото разбиране за това, кой е Исус.

Думите, с които Исус се обръща към Савел били думи на изобличение, с които Той му казва: *„Всичко, към което си се стремил и желал, е да бъдеш от страната на Бога, но истината е, че ти вървиш срещу Мен и Ме гониш"*. Обикновено, когато някой е изобличаван за живота си, му трябва време да осъзнае грешките си. Често изобличенията конфронтират нашата представа за реалността и провокират мисли и съмнения, за които ни трябва време и молитва да изпитаме сърцата си. В случая със Савел е същото и Исус позволява

слепотата, за да не вижда нищо друго освен славата на Божието присъствие и думите, които той е чул по пътя към Дамаск. Исус дава време на Савел да погледне в сърцето си, да изпита всичките си убеждения и вземе решение. Това, което се случва със Савел, е делото на Святия Дух в сърцето на грешника.

Въпрос 8: Какво символизира временната слепота на Савел след неговата среща с Исус?

3-те дни на слепота символизират няколко неща.

- Символизират, че Савел е бил объркан. За него важат думите на цар Давид, *„Преди да бъда наскърбен аз се заблуждавах“*. Слепотата разкрива, че той не е знаел пълната истина за Бога и Кой е Той. Именно чрез тази слепота, Исус разкрива на Савел неговото духовно състояние.
- Тридневната слепота символизира периода между неговата смърт и възкресение, в които той погребва всякакво погрешно разбиране, религиозност, формализъм, легализъм и преследване на Църквата, и възкръсва за нов живот в Христос като човек, който познава Живия Бог и е Негов служител. Тези 3 дни на слепота са отражение на периода от Исусовата смърт до Неговото възкресение. Това се случва и със Савел.

Въпрос 9: Защо Исус, не казва лично на Савел всичко, което има той да направи?

Има много случаи в църковната история при, които Бог директно разкрива волята си на определен човек още в началото на неговата вяра, но има и такива като този момент в *Деяния 9*, при който Бог използва друг човек, за да извести на Савел какво има да стане. В Библията имаме много примери за това, че Бог обича да употребява хората, за да извършат волята Му. Той е суверенен Бог, Който иска да работи с Църквата Си. В случая Бог решава да използва Анания, за когото не знаем нищо освен, че е ученик на Христос и е от Дамаск. Като част от тялото на Христос, Анания е използван да достигне Савел, който предстои да стане част от Христовото тяло.

Въпрос 10: Какво разбираме за Анания от този пасаж?

- Ученик на Исус от Дамаск, който е благочестив по закона и одобрен от всички живеещи юдеи там. (*Деяния 22:12*)
- Изпитва страх и притеснение от това, че Бог го праща при Савел, който преследва Църквата.
- Той се покорява на Бога въпреки страха.

Въпрос 11: Какво разбираме за Павел от този пасаж?

- Той разширява обхвата на гонението до Дамаск.
- Той има лична среща с Бога.
- Изобличен и конфронтиран от Бога за делата му срещу Църквата.
- Савел ослепява след срещата си с Исус.
- Савел е в шок от случилото се.
- Савел не яде и не пие нищо през тези три дни.
- Савел прекарва това време в молитва и размишления за всичко, което е станало.
- Исус казва, че Савел е избран съд да разгласява името Му пред народи, царе и израилтяните.

- Савел ще страда за Христос и Църквата.
- Савел бил кръстен от Анания и приема Святия Дух.
- Савел започва да се храни и добива сила.
- Той остава няколко дни с учениците в Дамаск.

Въпрос 12: Какво разбираме за Исус от пасажа?

- Исус е главата на Църквата.
- Той е неин защитник.
- Исус е върховния авторитет.
- Исус разкрива себе си като Месията.
- Исус подготвя Своя план за езичниците.
- Исус дава видение, цел и посока за служението на Павел.
- В лицето на Анания Бог използва Църквата Си, за да достигне невярващите.

Въпрос 13: Всеки вярващ човек има призив и мисия от Бога. Това виждаме и в този пасаж. Как да разпознаем призива за живота ни? Кое би ни попречило да го разпознаем?

Призивът за живота на всеки човек може да бъде сравнен с път, който всеки един от нас трябва да извърви. Знаеш къде ще те отведе, но не знаеш какво ще стане по пътя. В този път има и доста отбивки, които водят към други места или просто удължават пътя ни в голяма степен. Ако тръгнем от Велико Търново за София, ние ще се ориентираме по табелата и посоката, в която тя ни насочва. Табелата също упоменава и разстоянието, което предстои да изминем, но не ни дава указания за пътя и какво ще ни очаква, докато преминаваме през него. Така е и с призива от Бога за живота ни. Бог ни призовава като ни показва посоката, крайната цел и времето за нейното постигане, което обикновено обхваща целият живот на човек.

Много често нашата реакция на Божия призив е страх от неизвестното. Човек обича да знае и да бъде в контрол, но Божият начин е различен от това, което човек желае. Бог иска да бъде в контрол, а не ние и поради тази причина Той поставя началото на призива по този начин. Всички знаем, че сме призовани да служим на Бога, да бъдем светлина, да бъдем добри във всяко отношение и т.н., но идва момент в живота ни, в който Бог ни призовава към нещо специфично. Това не означава, че трябва да спрем да правим всичко, което Словото ни казва, но просто Бог прибавя към общия призив за това как да живеем и специфичен за човека. Тогава идват въпросите: *Боже, какво искаш да направя? Кога искаш да го сторя? Как конкретно да постъпя? Къде очакваш да се случи? Какъв ще бъде резултатът?*

Бог никога не дава обещания като тези:

- Ще те запозная с целия план.
- Ще ти дам пътна карта за всичко.
- Ще ти дам указанията и ще те изпратя.

Можем да видим това в живота на Моисей, когато Бог го призовава. Можем да го видим в живота и на Авраам и на героя от нашето изучаване, Савел. В началото Бог им дава целта, но не им дава подробностите. Бог им посочва път, но те не

знаят какво следва. Моисей се съмнявал и задавал въпроси *(Изход 3),* Авраам бил призован да излезе от отечеството си *(Бит. 12:1-5),* на Савел му било казано, че има да страда за Бога и да застане пред народи, царе и израилтяните. В това няма много подробности.

Исус дава отговора на всички въпроси в сърцето на призования човек. Отговорът е в *Йоан 14:6*, там Исус казва, *„Аз съм Пътят“*. Той е Този, Който познава пътя. Той е Този, Който е в контрол и може да дава правилните насоки. Бог иска да пребъдваме в Него. Освен Лозата, Той е и Пътят. Той иска да стоим в Него. Той ни призовава към взаимоотношения, пропити с обич. Той не иска ние да взимаме живота си в собствените си ръце, както казват някои хора, че трябва да направим. За Исус нашия живот е твърде ценен, за да бъде контролиран от нас, които сме слаби и ограничени. Исус иска Сам да държи живота ни. Когато направим тези неща, ще можем да чуем ясно от Бога своя призив. Просто е, истинските приятели се познават добре.

Относно призива на Бога има един текст в Словото, който е много силен и поучаващ. Когато не знаем призива на Бога за живота ни, ние сме склонни да правим много неща, които не са неправилни, но с времето те се превръщат в тежест и прегаряме. Исус има един конкретен призив и съвет към тези, които тичат на много места. В *Матей 11:28-30* Исус призовава всички, които се трудят, всички уморили се и всички, които са обременени, за да им даде Своето иго, което е леко. „Игото“ е специално изготвено съоръжение, чрез което два вола се впрягат, за да работят в синхрон. В много случаи земеделците предпочитат да поставят силен и опитен вол с по-млад вол. По този начин по-младото животно може да се учи от по-опитното. С думите си, Исус ни приканва да се присъединим към Него, да ходим край Него и да следваме Неговите напътствия. Когато се трудим, там където Христос вече е започнал работа, Той може да осъществи намеренията Си за нас и именно това означава да изпълним Божия призив за живота си.

Въпрос 14: Как да разберем дали човека, на когото сме благовествали, наистина е повярвал? Какви са белезите, по които можем да разберем това?

- Човек преживява лична среща с Бога и разбира, че е грешен.
    - Най-напред Савел среща Господа и чува Неговия глас *(Деян. 9:4-6)*. Той получава божествено откровение, което единствено може да го накара да се смири и да се посвети на истината по начина, по който той прави това по-късно.
- Изпълва се с копнеж да се подчинява на Господа и да изпълнява Неговата воля *(Деяния 9:6)*.
- Започва да се моли *(Деяния 9:11)*.
- Кръщава се *(Деяния 9:18)*.
- Свързва се и започва да общува с Божии хора *(Деяния 9:19)*.
- Започва мощно да свидетелства *(Деяния 9:20)*.
- Расте в благодат *(Деяния 9:22)*.